

A spanyol kormány ígéretet tett az egyiptomi fegyverszállítások beszüntetésére

Jémet is be akarják vonni Egyiptom és Szaudia katonai szövetségébe

London (UP). A spanyol kormány ígéretet tett, hogy nem engedélyez több fegyverszállítást Egyiptomba és más államokba, amelyek nem tagjai az Atlanti szövetségnek — közölte tegnap az angol külügyminisztérium szóvivője.

A hivatalos nyilatkozat szerint Spanyolország „a nemzetközi helyzetre való tekintettel” tette ezt az ígéretet. Ismeretes, hogy az

amerikai kormány is tiltakozott Madridban, miután Anglia panaszt emelt, hogy a spanyol fegyvereket Szudánban az angol katonák elleni támadásokra fogják felhasználni. Spanyolország határozata, hogy beszünteti a fegyverszállításokat, némileg csökkenteni fogja a rendkívül feszült viszonyt, amely a két ország között fennáll, amióta Spanyolország visszakövetelte Gibraltárt.

Kairo (UP). A forradalom második évfordulója ünnepségeinek megnyitása alkalmából az egyiptomi kormány közölte, hogy az ország ezévi költségvetése nagyobb, mint bármikor volt és az emelkedést mindenképpen a hadügyi költségvetés növelése okozta. Ennek összegét nem közölték, csak annyit mondtak,

hogy rendkívül magas. Az egész költségvetés összege 300 millió egyiptomi font.

Aden (UP). Szaud Ibn Aziz, Szaudi-Arábia uralkodója, tegnap Jémen fővárosában, Szánában titkos megbeszéléseket folytatott a jémeni imámmal. Szaud Ibn Aziz gyémántokkal díszített aranykardot nyújtott át az imámnak, aki hasonló karddal és több remekművel tőrrel viszonozta az ajánlásokat.

Beavatott körök szerint a megbeszéléseken Jémennek a szaudi-egyiptomi katonai szövetségbe való bevonásáról volt szó. Ezenkívül szóba kerültek a Jémen és Aden közötti határinclendések, amelyeket most úgy látszik a Kairóban folyó angol-egyiptomi tárgyalásokra való tekintettel fokozni akarnak.

A H.O.H. hivatalosan részt vesz

Goldstein Perce maagani emlékművének felavatásán

Július 29-én, csütörtökön délután 6 órakor avatják fel Máágán kibucban a Goldstein Perce emlékművét. A H.O.H. tagjai tömegesen fogják részt venni a máágáni emlékművet.

Amint a héber sajtó is részletesen közölte, az emlékmű felavatása az egész jisiv elismerésének és kegyeletének lerovása lesz. Az ünnepségen részt vesz és fel szólal Mose Sárét miniszterelnök, azonkívül jelen lesznek a kormány tagjai, a Szochnut, a hadsereg és a Pálmách képviselői is.

A HOH országos központja hivatalos meghívást kapott az ünnepségre és megbízottjának helyet biztosítottak a felszólalók sorában. Az országos központ határozata értelmében a HOH tagjai tömegesen fogják részt venni a máágáni emlékművet. A HOH nevében dr. Frenkel Jenő, a telavivi HOH elnöke fog felszólalni, míg a HOH közszervejét Weinberger Nándor és dr. Kauders Ben Cion helyezik el az emlékművön.

RENDET TEREMTENEK az autók behozatala terén

A különféle címeken kedvezményesen behozott kocsik veszélyeztetik a helyi ipart

Efrajim Ilin, a haifai Kaiser-Frazer autógyár igazgatója, aki a vállalat export-ügyeiben Finnországba utazott, a luddi repülőtéren elmondotta, hogy panaszt tett a kormányhoz az autóbehozatal terén mutatkozó zűrzavar és visszafogások miatt. Különböző utak és nagy kedvezmények kel sok autót hoznak be külföldről és ezzel súlyosan megkárosítják a helyi termelést. Míg az olék és befektetők, valamint azok, akik vagyontuk árúátutalások formájában hozhatják az országba, számos kedvez-

ményben részesülnek a vám és a luxusadó tekintetében, addig a kormány ugyanazeket a kedvezményeket nem nyújtja a Kaiser-Frazer gyárnak, amely többszáz munkást foglalkoztat.

Ilin rámutatott arra, hogy például Olaszországban gazdasági tanács létesült az autópomp ellenőrzésére és a bizottság élén a Fiat-autógyár igazgatója áll. Ilyenformában védi Olaszország belső autóttermelését. Ilin kijelentette, hogy a vállalat komoly ígéretet kapott a kormánytól a panaszok orvoslására.

A jeruzsálemi magyar jisiv Herzl-ünnepsége

A Makkabea vatikjai és a Bné Herzl is résztvettek a Herzl-hegyi gyászünnepségen

Jeruzsálem (Az Új Kelet tudósítójától). Tíznapos a jeruzsálemi magyar jisiv a HOH rendezésében nagy-szabású gyászünnepséget tartott Herzl Tivadar halálának 50-ik évfordulója alkalmából. Dr. Nébel Ávrám, volt nagyszalontai főrabbi énekelte el az El Málé Ráchámimot, amelynek halálára a Herzl-hegyen összegyűlt nagyszámú más közönség is csatlakozott a magyar csoporthoz.

Utána dr. Even, a jeruzsálemi HOH ügyvezetőelnöke mondott rövid héber nyelvű gyászbeszédet, majd magyar nyelven olvasott fel klasszikus idézeteket Herzl kongresszusi beszédeiből és írásaiból. Ezután dr. Dison (Deutsch), volt brassói főrabbi olvasta fel a 23-ik zsoltárt. Dison főrabbi egyike azon kevés életbenlévőknek, akik Herzl temetésén résztvettek. Végül a tömeg rendezett sorokban felvonult Herzl sirja köré, ahol a Hátikvá élénkítése után befejeződött a rövid és emelkedett hangulatú gyászünnepség.

Megható és kegyeletos módon vette ki részét a Herzl-hegyi emlékünnepségekben a Hítachdut Vötké Há Makkabea bő-Jisráél, mely

a magyar területi cionizmus úttörőjének, a budapesti Makkabea Főiskolai Hallgatók Egyesületének vezetőjét, a cionista Világszervezet szerda déli 12 órában állapította meg a Makkabi felvonulásának idejét a sirhoz.

Igen népes küldöttségekkel képviseltette magát a Makkabea mindhárom, úgy a haifai, mint a jeruzsálemi és telavivi helyi csoportja. Ott voltak mindazok, akik úgy a Trianon előtti Magyarország, mint később az utódállamokban, úgy a cionista szervezeteket, mint a nemzeti zsidó intézményeket inagrálták, illetve felépítették. A menet élén dr. Weissburg Chájim és Avigdor Hamméiri vitték a Makkabea hatalmas koszorúját. A rendezőség utasította értelmében a sir körül nem hangzottak el beszédek. A koszorú lerakása után a felvonulók meghatottan énekeltek el a „Hátikvá”-t.

A Makkabea felvonulásához csatlakozott a „Bné Herzl” küldöttsége is. Az ő koszorújukat dr. Herschko-vite Fábán, dr. Grotto Mose és dr. Geyer helyezték el Herzl sirján.

HAIFAI UTMUTATÓ

Giselle

Kozmetikai-, női fodrász-szalonszaktudásban és minőségben mindig vezet
Kozmetikai vezető: **NEMES KATA** (Budapest)
EPILÁCIÓ GARANCIÁVAL

NINCSTÖBBÉ PÉNZHIÁNY!
Lombard „Express“ HAIFA, HERZL 31.
azonnal ad pénzt értéktárgyakra. LEPCSON.

Női cipőt legszebbet, legjobbat, kényelmes részletre is
FISCHLER Testvérek HAIFA Herzl 2.
szalonjában, Herzl télem 2.

Fehér retikulók — Fehér kesztyűk — Fehér övek
utolsó modellek, nagy választék, nagyon olcsó árak.
Stein Perce HAIFA, HERZL U. 14.

LEGMODERNEBB BERENDEZÉSÜ ES FELSZERELÉSÜ
kozmetikai szalonomat
AUGUSZTUS ELEJÉN NYITOM MEG.
Báró Ila
HAIFA, Balfour-u. 3. I. em. — Telefon: 3201.

PÉNZT aranyért, ezüstért és ékszerekért
Lombard-House-Hadar HAIFA, Herzl 16
Technikum-épületomb.

VASARNAP JUL. 25-TŐL nagy textil-kiállítás
DIZZA NAGY AR-LESZÁLLÍTÁSOK 50%
HERZL UTCA 52. ÚJ FÜGÜNK MEGNYITÁSÁIG

Női fürdődresszek teljes likvidálása minden áron
RUBIN -nál, HAIFA, HERZL-U. 31.

EDITH KOZMETIKAI SZALONJA
HAIFAN, POLGARI GEULA 11. ÁRAK.
megnyílt

Taskagramafon
1/2, 1/3, 1/4-es hegedűt, sérültet is, keresünk megvételre.
Musikuniverstan
ABILEAH
HAIFA, Hanevium utca 6.

Vesünk
antik és modern műtárgyakat, festményt, miniatúrát, ezüst-ékszert, élelantsont, bronz-éremet, asztalmentát, elsőrendű bútor, perzsa és kínai szőnyegeket és egész lakástervezést.
Kohn & Lubarsky
HAIFA, HERZL UTCA 26.
TEL.: 4846.

PÉNZT Folyósít minden értéktárgyra
HAIFAN LOMBARD TALPIOT HERZL-U. 61.
Vezetők: ERDŐS L. és STÖSSEL ékszerész

Haifai mozi-műsor:

- ORION:** Izraeli bemutató: WINGS OF THE HAWK (színes) Van Heflin, Julia Adams
- PEER** (Tel. 2232): HELLGATE. Sterling Hamden
- EN-DOR** (Tel. 3421): Szombat, vasárnap, hétfő SOUTHSIDE 1-1000. Don De Fore, Andrea King Kedd, szerda, csütörtök: ROCKET SHIP Lloyd Bridges Osa Massen
- ARMON** (Tel. 4848): OUTCAST OF THE ISLANDS Trewor Howard Ralph Richardson
- ACMON** (Tel. 3003): SEA DEVILS (színes) Yvonne De Carlo, Roek Hudson
- MAXIM** — Tel-Amal—Chalissa: Szombat, vasárnap, hétfő AZ UTCA GYERMEKEI Kedd, szerda, csütörtök: VIII. HENRIK
- HADAR** (Tel. 2509): — Haifán először: A RAKÉTA REPÜLŐ KIRÁLYA
- ORAH** (Tel. 4017): ÁLMOMBAN LATNI FOGLAK Doris Day, Danny Thomas, Frank Lovejoy
- AFITEATRUM** (Tel. 4018): Izraeli bemutató THE PLANTER'S WIFE. Claudette Colbert, Jack Hawkins

HAIFA

KNISPEL
GYERMEKROCSIK
„PRIMA”
GYERMEKAGYAK
„PARADISE”
GYERMEKMATRACOK
garantálják a megelégedettséget
KNISPEL & Co., HAIFA
A legrégebbi szaküzlet. Sajtó készítmények. Hechaluc u. 42. Tel. 6346

Magas kölcsönt folyósít minden értéktárgyra
LOUVRE ZALOGHAZ
HAIFA, HERZL-U. 38.
az udvarban

Radio
Az izraeli rádió magyar adása: péntek este 10 órakor: Hírek, Sajtószemle. — Szombat este 10 órakor: Hírek. — Dr. Márton Lajos: „Herzl Magyarországon”. Az adások a 460 m. közép-, a 333 és a 42,9 m. rövidhullámú hullámok.

PÉNTEK
6: haifai rádió adása. 6:30: Május tova. 6:35: torna. 6:45: zenéje óra. 7: hírek. 7:15: hang-lemek. 12: Csibátrón társulat. 12:30: Katonazenekarok. 12:50: a kórházak kívánságműsora. 13:30: hírek. 13:50: Triók (hanglemek). 15:20: közzene. 16: kádbálat sá- bát műsor. 16:30: ifjúsági mű- sor. 17: klasszikus zene kívánság- műsora: Bach: Toccata és fuga, d-moll; Schubert: Impromptu G-dur; Mozart: Sextett; Haydn: 94. sz. G-dur szimfónia. 18: hí- rek. 18:15: hírek könnyű héber nyelven. 19: könnyű zene a Kol Jisráél zenekarral. 19:30: „Os- tól — újij (hanglemek). 20:30: hírek. 21:05: péntek esti hangve- sen. Elger, Saint Saens, Beetho- ven műveiből. 22:30: izraeli dalok. 23: hírszefoglalás.

Fürdőműsor péntek és szombat
HÍREK: angol 13.45, 22.15; francia 14, 19.30; jiddis 20.45; román 21.45; magyar 22.
A hadsereg rádiója.
18.40: péntek esti hangverseny: Moussorgsky, Borodin műveiből. 19.40: zenés színdarab. 20.45: „A hangok világából”. Dr. Peter Gradewitz összehangolásában. 21: tánczene.

SZOMBAT
7:30: Adon olám és hangleme- zek. 8:30: hírek. 8:40: izraeli da- lok. 9: szombat délelőtti hang- verseny Haydn, Mozart, Bartók műveiből. 10: zenei találós ver- seny. 11: „A hangversenyterem- ből”. 11:40: „Hat város (zenés összehangolás). 12:30: héber dalok kívánságműsora. 13: Film- és színházi zene. 13:30: hírek. 13:45: cházandalok. 15: modern zene. 16: szórakoztató zene. 16:30: opera- rászletek. Rossini: Seviliai bor- bély. 11. felvonás. 18: hírek. 18:15: hírek könnyű héber nyelven. 19: vendégek a mikrofon előtt. 19:35: néptáncok. 20:24: Tené- ch-részletek (Példabeszédek 5-6). 20:30: hírek. 21:09: Melávé Mál- ká műsor. 21:35: Bach és Mozart művei. 22:15: néptáncok. 22:45: tánczene. 23: hírszefoglalás. — 23:05: tánczene.

A hadsereg rádiója.
18:35: néptáncok. 19: zenei mozaik. 19:45: zenei egyveles. 20:15: kedvelt dallamok. 21: tánczene.
Kol Cion Lágót — jiddis műsor (33.3 m. rövidhullám)
19:15: Sávuá tov. 19:19: Hang- játék Herzl életéből. 19:33: cház- andalok kívánságműsora.

Rendőrtalálék — Makkabi válogatottak versenye Tel Avivban

Ma és holnap rendezik meg a rendőrség válogatott atlétáinak versenyt a Makkabi válogatott ellen a telavivi Makkabi stadionban. Ez az első eset, hogy a rendőrség ilyenfajta versenyben vesz részt és ezzel új utat nyit a rendőrsport területén. Mindkét táborban igen alaposan készültek fel erre az érdekes viadálra és ha a nagy meleg nem befolyásolja hátrányosan a teljesítményeket, akkor jó eredményekre van remény.

Atlétikai versenyt rendez szombaton délután 5 órai kezdettel Kfar Szabán a Hápoél is. A kerületi versenyek legjobbait hívta meg erre a versenyre a rendező sportközpont.

Rubovitz-vándordíjas kosárlabdamerkőzés Jeruzsálemben

A jeruzsálemi YMCA-teremben rendezik a már többször elhasznált Rubovitz-vándordíj döntő mérkőzést a Makkabi Jeruzsálem, Makkabi Hácofon, Makkabi Tel-Aviv és Makkabi Hadárom csapatok között. A mérkőzés szombaton este 8 órától kezdődik.

A Hápoél elsőosztályú kosárlabda csapata ma és holnap játszik a központ szerlegért Tel-Avivban és Cholonban. A helyi mérkőzések szombaton este a cholon Hápoél-pályán rendezik meg.

A Hápoél holnap játssza búcsúmérkőzését Bulgáriában

A Hápoél labdarúgó válogatott csapata Szófiából, ahol a Lokomotiv együttesével játszott, Plovdivba (Filippopolis) utazott. Ott a helyi Spartak ellen állott ki a Hápoél mérkőzésre és 2:0 arányú győzelmet ért el. A mérkőzés szombat este 8 órától kezdődik.

Holnap, szombaton kerül sor a Hénoél bolgár körútlának utolsó mérkőzésére. Az északi iparváros, Pleven, lesz ennek a mérkőzésnek színhelye. Az ellenfél itt is a Spartak nevet viseli. A mérkőzés után a Hápoél csapata hazafelé indul.

A moszkvai Dinamo versenye Bécsben

Bécsben szerepel szovjet labdarúgó csapat Bécsben. A szovjet csapat moszkvai Dinamo létszámát el Bécsbe, ahol két mérkőzésre költött megállapodást. Első játékában az osztrák bajnok Rapidnál mérkőzött a Viena-pályán 60.000 néző előtt. A felidő zölnélküli végződött, a végeredmény 1:0 a Bécs Rapid javára. A Dinamo csatlósora nem tudott veszí- tés nélkül elmentni a Rapid kapujá- ra; kezdetleges taktikája nem érvényesült a rutinos osztrák vé- dekenl szemben. A Dinamo a ját- ék nagy részében védekezésre szor- ult és 7-8 emberrel torlasztotta el kapuját. Csak így sikerült el- kerülnie a nagyobb gólarányú ve- reséget.

Szombaton az Austria-Wien ját- szik a Dinamoval.

A Dinamo a második világhá- ború befejezése óta sok nemzetközi sikert aratott. Emlékeztetés az Angliában. 1946-ban tett túrája, amelyet veretlenül abszolvált. — Egyetlen versenyt nemzetközi mérkőzésen Moszkvában szenvedte, mégpedig az elhunyt tavasszal, ugyancsak a Bécsi Rapidtól. A re- vánsjellegű mérkőzésen sem volt nagyobb sikere.

Svédország a Davis-kupa zónadöntőjében

Tegnap fejezték be Stockholmban az európai-zóna utolsó kö- zépöntőjét. Svédország erős el- lenfelet kapott a belga teniszcso- portban, amelyik a múlt évben meg- nyerte az európai zóna első díját. A háromnapos viadalban ezúttal a svéd csapat bizonyult eredménye- sebbnek és 3: arányban győzel- meskedett Belgium ellen. A svéd Davidsson megverte Brichant-t és Washert, míg Bergelin mindkét belga játékosot versenyt szen- vedett. A verseny a párosjátékban dönt el, amelyet Davidsson-Ber- gelin kettős nyert meg.

Svédország a döntőben Francia- ország ellen fog játszani.

A most elkezdődött Herzl...

Érdekes baráti összejövetel...

Az összejövetelen felolvas...

Az utóbbi hetekben a gál...

Még súlyosabb eset tört...

bérelt földeken ültetett d...

Közben a sutgó propaga...

A Mápám két csoportja, a...

Egy zsidó turisztánó, aki...

Most megy az Ohel-szinh...

Akkó városa „kétezer év...

Vasárnap este az Izrael...

mov nagykövet is, aki an...

Az egyik délvideki olé-te...

Ottthon a házaspár azt m...

Az izraeli haditengerészet...

Mi tülés-tagadás, Izrael...

American turistiká tiszte...

Hogy is van az ezzel a d...

Herzl Tivadar magyar zsidó...

Egyszóval, Herzl Tivadar...

Herzl csak egymagában állt...

Herzl magyar-zsidó volt. Igen...

Azok a zsidó rétegek, am...

A különböző országok zsidó...

Irta: Jámbor Ferenc

tülete volt, más, a lényege...

Herzlék Zimonyból jöttek...

Magyarországba az égnek...

Herzlék Zimonyból jöttek...

Nos, így volt Herzl Tivadar...

ságukon felül kozmopoliták...

Ezért lett magyar-zsidó Herzl...

Voltak ebben az időben magy...

Nem ő volt az egyetlen magy...

Nos, így volt Herzl Tivadar...

Szezonvégi kiárusítás... LESZÁLLÍTOTT ÁRON IWANIR... TEL-AVIV, ALLENBY-UT 31.

SZINÉSZ

Írta: Kishont Ferenc

Befordultam jobbra és siettem végig a Seinkinen, hogy még tizenkettő előtt beérjek a Kiriába Salzmann előadásához, amikor hallom, hogy valaki szalad utánam. Hátranéztem és láttam, hogy Járdén Podmanicki, a neves drámai színész követ. Meggyorsítottam tehát lépteimet, mire ő is fokozta a tempót, jöhetett Járdén Podmanicki már nem fiatal ember és elég súlyos egyéniség. Nem fordultam többet hátra, hogy ezzel se veszítsek időt és teljes erőmből futottam a Seinkinen, ám elszorult szívvel ballottam, hogy Podmanicki lépései egyre közelednek. Kidobáltam néhány könnyebb holmit a zsebeimből, de ez sem segített. Amikor a Rothschildhoz értem, utolért Járdén Podmanicki és melegen megrázta a kezemet.

— Hogy van? — kérdezte — Volna egy kis szabad ideje? Jöjjön, igyunk valami hideget.
— Sajnos tizenkettőkor Salzmannel kell lennem a Kiriába.

— Ugyan menjen már, majd kicsit vár a Salzmann. Jöjjön, igyunk valami hideget...

Láttam, hogy az aktív ellenállásnak semmi kilátása nincsen és a vitkozás csak meghosszabbítja az együttléti időtartamát, ezért hagytam magam besodorni az egyik kávéházba. Járdén Podmanicki azonnal rendelt két jó forró teát tejjel és csevegni kezdett a nagy világ különböző fontosabb eseményeiről, mint mondjuk péntek esti főülete nagy ismételt közönség előtt, a Bét Hápoálot ban olyan sikerrel, amelyre állítólag még nem volt példa amióta Sztaniszlavszkij felállította a Hisztádrutot, aztán előadást tartott a színház kollektiva repertoár-bizottsága előtt is és rendkívül benyomást tett a jelenlevőkre, hogy arról ne is beszéljünk, hogy szerdán, vagy csütörtökön — már nem emlékszik — találkozott a közlekedési miniszterrel és azt mondta neki: Podmanicki láttalak a „Fellegrán”-ban és azóta nem tudok aludni, nem ez mégis csütörtökön történt, egész biztos, nem fontos, a lényeg az, hogy hozzák már azt a teát, halló...

— Jó néha hallani ezeket a dolgokat — mondtam a beszélgetés ezen pontján és felkeltem — tényleg sajnálom, hogy tizenkettőre meg vagyok beszélve a Kiriában bizonyos Salzmannel...

— Várjon egy percig! — fortyant fel Járdén Podmanicki — Azt hiszi nekem nincs dolgom a Kiriában? És mégis itt ülök, ahogy láthatja! No, de már talán eleget foglalkoztunk velem, beszéljen egy kicsit magáról. Láttott engem a „Toportján”-ban?

— Nem — feleltem — még nem volt alkalmam rá, de a következő héten feltétlenül szakítom magamnak időt. Most pedig, ha megbocsátja, Salzmann nem vár, csak 12-ig...

— Tudja nincs nagy szerepem a „Toportján”-ban, de én mondom magának, én Járdén Podmanicki, hogy ez mégis szerep. Szerep! Várjon egy pillanatra, felolvassom magának a szerepemet, egyelőre mimika nélkül, csak így szövegileg, — azzal a színész benyuit a gufiája alá és kihuzott belőle egy papirtekercset.

— Talán egy másik alkalommal — így én —, most van valami kis ügyem a Kiriában...

— „Harmadik fejezet. Második kép, — olvasta Járdén Podmanicki — elegáns ur jön a kávéházba: Boesánat mademoiselle, mikor indul a vonat Petersburgba? Katerina Nikolajevná: Holnap reggel monsieur. Elegáns ur lágyan: Kár, mademoiselle, tényleg kár. Ki? Nu?

— Nu. Halljuk a szerepet.
— Milyen szerepet? Ez az egész szerep. Hogy tesz, lát benne fantáziát?

— Káchá — feleltem — ugy első hallásra nem rossz. Meglátjuk. De most megbocsát, nemsokára tizenkettő, Podmanicki uram, és tizenkettőkor zárják a Kiriát...

— Hát akkor idefigyeljen! Csak ez a néhány szó van nekem az egész Toportjánban és mégis én mondom magának, Járdén Podmanicki, hogy ez a szerep Szerep, drága uram, szerep! Sztaniszlavszkij mondotta nekem egyszer: „Nincsenek kis szerepek, csak kis írók vannak!” Azt mondtam, uram, az igazgatóságnak: Rábótáj, elfogadom az elegáns urat! Később a rendező elárulta nekem egy elszólás révén, hogy voltaképpen nekem akarták adni a főszerepet, a grófot, de akkor nem maradt volna nekik az elegáns ur szerepe részére egyéni légkörrel rendelkező drámai erő, holott köztudomású, hogy éppenséggel ezeknek a látszólag kis szerepeknek a hibátlan betöltésére van szükség rendkívüli színészgyéni-ségre a szó teljes értelmében...

— Tov — mondtam — de most már azután tényleg rohannom kell a Kiriába Salzmannel...

— Most persze szeretné tudni, miképpen is állók én hozzá az ilyen szerephez. En ugyanis megtanultam Sztaniszlavszkijtól hogy nincs elmélyült jellemábrázolás boncolás nélkül. Nem elég az drága, barátom, hogy maga tudja a szözszerinti szöveget, meg kell értenie a típus lelki problémáit, álmait, igen, magának még azt is tudnia

kell, édes egybarátom, hogy mit beszél az a személy az álmában és hogy egyáltalán miért alszik éjjel. Teljesen át kell lényegülnie a szerepben, feloldania, átproblémá-tizálódni, mert ha ezt nem tudja megcsinálni, akkor jobb ha abbahagyja, édes fiam, és megy a francba! Hé, hova megy?

— A Kiriába, megígértem, hogy tizenkettőre...
— Szóval így boncolgatom én a szerepet. Most is, mikor az elegáns urat vettem bonckés alá, feltettem magamnak a kérdést: Ki vagy? Honnan jöttél? Hová mégy?

— A Salzmannel — feleltem. — Ha nem érek oda 12-ig, akkor csak két hét múlva tudom újból elcsipni a Kiriában...

— Talán egészséges ember ez az elegáns ur, talán nyomorék? Ki tudja? Lehet, hogy gonosztevő. Lassan, nem sietve, kezdtem építeni ötöt, itt bent, belül, szivből, nem külsőleg, hanem átérve. Egy héten át, bevallom, nem éreztem semmit, de aztán egy forró júliusi délelőn arra ébredtem az ágyamban, hogy kiáltozom: alacsony, alacsony, alacsony! Alacsonynak kell lennie! Nem lehet magas ember! Legalább húsz centiméterrel alacsonyabbnak kell lennie nálam! Persze, most maga kérde, hogyan fogom ezt csinálni? Sztaniszlavszkij mondotta nekem egyszer: „Nem minden magas ember színész, de minden színész magas.” Érti? Ha én akarom, akkor én alacsonyabb vagyok nálam, én törpe vagyok, én porcelán-szobor vagyok a színpadon. És ha mindent tudni akar, azt is elárulhatom, hogy cvikkeres. Mert távollátó. Nem nagyon, kicsit, két dioptria, maximum három. Már nem fiatal. A haja a halántékánál már jócskán púderes. Egy csipetnyi reuma, kis rúzs az orra, ez az egész. Tudja nem szeretem a nagy kuncokat. Erre mit tesz Isten? Tegnapelőtt sétálok a Tácháná Merkazit környékén és egyszerre felordítok: „Ez az! Ez az én típusom a Toportjánban!” Azonnal a típus után rohanok és követem és leutazom vele Natanjára és egész idő alatt csak figyelem a vonásait, magamba szívom a lényét. Mit gondol, gazdag?

— Mit tudom én? Nem ismerem egész Natanját...
— Maga nem figyel! Én most az elegáns úrról beszélék! Mert ő nem gazdag, édes barátom, dehogyan is gazdag. Most persze csodálkozik, mi? Pedig én mondom magának, hogy ő mégiscsak nem is jómódú és az egész eleganciája cifra nyomorúság! Ez a slamposok eleganciája, — ahogy Sztaniszlavszkij mondotta nekem egy alkalommal. Nu, jó, rendszer van, van neki egy lakása, két szoba, hall ablakkal, de ez az egész. És ő tudja ezt, ember, tudja ezt!

— Nagyon kérem a drága művész urat...

— Tudom mit akar mondani, hogy miért is kérdezi ő Katerina Nikolajevná-t a vonat felől? Azt hiszi, hogy ő tényleg tudni akarja, mikor indul az a vonat? Ne legyen gyerek, drága uram! Ő egész egyszerűen kénytelen kérdezni valamit, különben félő, hogy megőrülne. Érti már, most jön a jellem, a szenvedés, az örök emberi szenvedés. Mert mennyi ideig bírhatja az ember az egyedüllétet a pályaudvaron?

— Tizenkettőig megígértem Salzmannel...

— Mintegy négy hónappal ezelőtt vált el feleségétől és ez törté meg őt. Nem külsőleg, hiszen nem mutatja, belül pattant el benne valami. Imádtá ezt az asszonyt, nem szépsége miatt, ő nem, Margareta nem volt szépséges mondható, forró asszonysága, perzselő tikkadása, ejtették meg őt annyira. És azon a fatális éjjelen, mikor a kancelláriában eltöltött fárasztó munka után hazatért...

— Uristen! Csak nem áll az órád?!

— Azon a fatális éjjelen hangokat hall a kék szalonnából. Lábujjhegyen belopózik és meglátja Margaretát Sztaniszlavszkij kariaiban... Nem szól egy szót sem, csak elvonul előtte fiatalasága: a kis falu, a jegenyefák az új temető körül, a púpos abbé, a fodrász...

— A Salzmannel...

— Igen, Salzmann is, meg az iskolaszolga, első szerepe a molnár lányával, az árviz... Aztán lassan becsukja az ajtót és rá két hétre esedékesen, botrány nélkül, beadja a válópert. A kis Vladimir az asszonynál marad. Komplexumokkal teli, vékonydögájú gyerek, talán a koraszülés miatt. Ki tudja?

— A Salzmannel...

— Salzmann nem tudja. A gyerek csak ül, nem eszik és bámul a levegőbe...

— Hát idefigyeljen Podmanicki...

— Ez már a vége. Salzmann már úgyis elment. Azt hiszem most már világos maga előtt hogy miért mondja Katerina Nikolajevná-nak: Kár, mademoiselle, tényleg kár. Ki. Nem a vonatért kár! Mi az a vonat? — kérdezte egyszer Sztaniszlavszkij. Nem uram, ebben a mondatba ő belekondenzálta a zsarnokság ellen küzdő kis ember egész életbölcsességét. Azt hiszem most le fogom maga előtt játszani a szerepemet, mimikával. Maga lesz az első, aki látja.

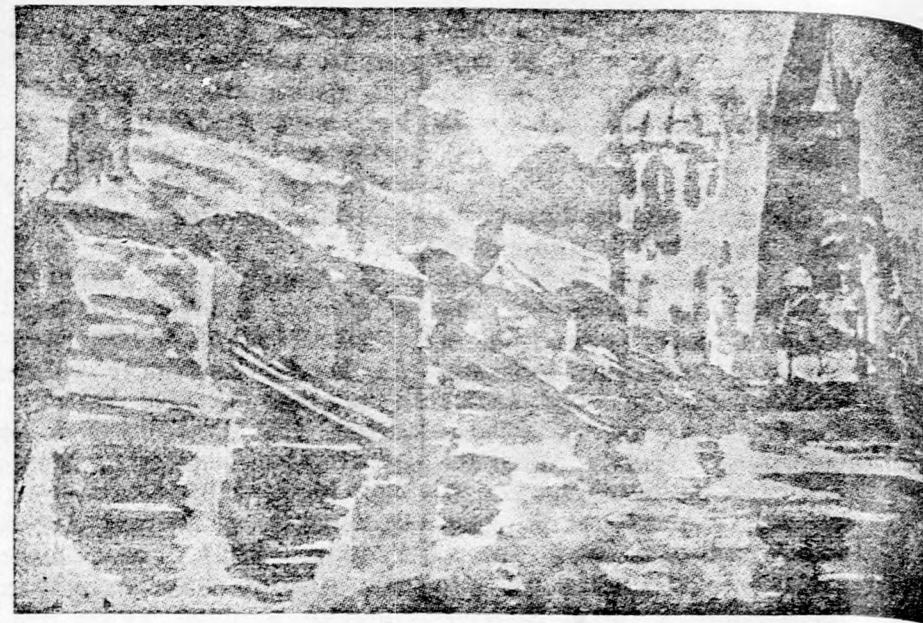
Itt kissé eltávolodott tőlem Jordán Podmanicki, felborzolta a haját, köhécselni kezdett és négykézlábra ereszkedett. Felhasználtam a váratlan lehetőséget és rekedt üvöltéssel kirohantam a sötét délutánba. Járdén Podmanicki azonnal utánam iramodott, de én befordultam a szembenlévő házba és a második emeleten egy König nevű családnál menedékhelyet nyertem.

Irodalom - Művészet

Aliza Beck jubileuma

Aliza Beck hamburgi születésű, ott végezte — egy fél évszázad előtt — a szépművészeti akadémiát, majd Párizsban és Olaszország művészeti városaiban szívtá magába a század elején divó „izmusok” sorozatát. Aztán lassan kialakultak egyéni meglátásai egy derűs, kiegyensúlyozott művészi stí-

Ezek a képek az ország csaknem minden részét megörökítették már, mind egyiket a maga módján: tájképek, portrék, virágok és dolgozó embercsoportok formájában. És mindegyik ad valamit a nézőnek, a maga megnyugtató harmóniájában: életigenlést és emberszeretetet.

Aliza Beck: Hid

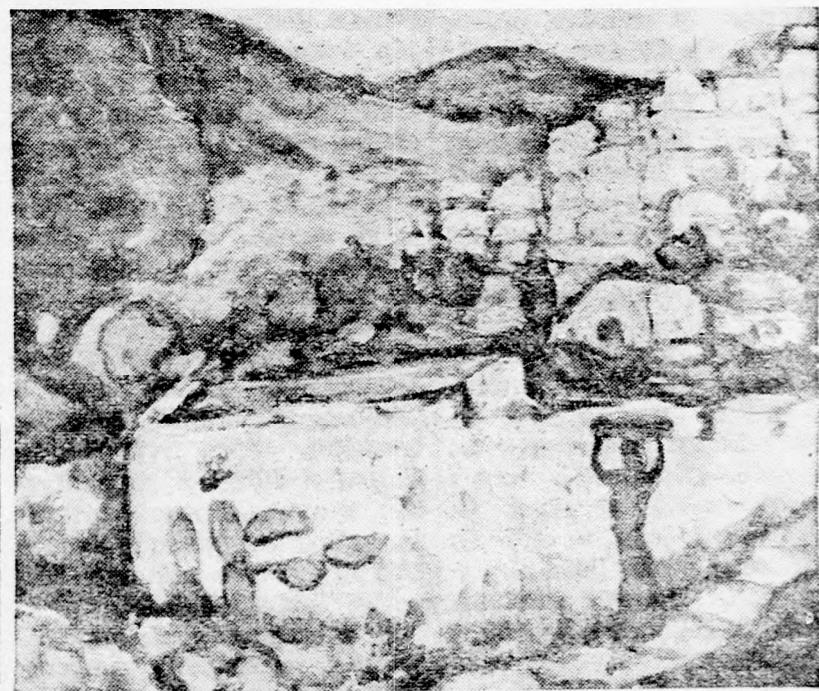
lusban, amelyben a színek és vonalak harmóniája mindig tökéletes. Izraelben, ahol csaknem két évtizede él, Aliza Beck jó nevet szerzett magának, elsősorban, mint portréfestő, de úde, finom színezésű tájképei és virágcsendéletei is jól ismerterek. Tel-avivi ateliéje (Gordon u. 14.) tele van régebbi és újabb olajfestményeivel, pasztelljeivel és akvarelljeivel, egy hosszú, a művészet szolgálatában dolgozó élet eredményével.

Felvillanyozva hagyjuk el Beck festő ateliéjét, anynyi életet és fiatalos üdéséget sugároz magából ennek a komoly művésznek a közelsége. Jubileumára a jeruzsálemi Beáel-múzeum rendezett kiállítást a művész akvarelljeiből. Aliza Beck festő most hetven éves. Ezzel az életrévvel és újabb olajfestményeivel, pasztelljeivel és akvarelljeivel, egy hosszú, a művészet szolgálatában dolgozó élet eredményével.

Richter-Rauch festő és Vogelmann szobrász kiállítása

Tova Richter-Rauch tel-avivi lakásán (Rech. Lieberman 4.) rendezte meg ezuttal negyven képből álló kiállítását. A kellemes környezetben kiakasztott fest-

rajzművész is komoly eredményeket érhet el. Simon Vogelmann szobrász is résztvett a festő kiállításán. Sajnálatos módon csak néhány fejjel és mell-

Tova Richter-Rauch: Cfát

mények igen jó benyomást keltenek. — Richter-Rauch lengyel származású festő, több, mint egy évtizede él az országban, jelenlegi kiállítása a három utolsó évben festett képeit tartalmazza. A képeken a Párizsban töltött tanulmányi évek hatása érződik, főleg az impresszionisták tarka színeivel. Utolsó képein azonban a festő eltávolodik az ezeektől a hatásoktól, több súlyt helyez a szerkezetre és a rajzra, de kerüli a fölösleges vonalakat.

A kiállított képek közül különösen azok figyelemreméltók, amelyek szerencsés színösszetételük és kompozíciójuk által mély érzéseket váltanak ki. Ilyen például az olajfestmények közül az „Est a Kinereten”, amely sötét színeivel melankoliát fejez ki. A portrék közül a legjobban tettett egy fiatal nő mellképe, finom arcvonásaival, amelyeket a vörös és lila színek játéka előnyösen hangsúlyoz ki. Kisebb és dekoratív jellegű képei közül „Cfát”, „Akkó” és a „Kukorica-hántók” igen sikerültek. A kiállított két tusrajzból megállapítható, hogy a fiatal festő, mint

szoborral, de ezek a művek tisztá és finom vonalaikkal, egy igazi művész eredőjét és tisztult művészeti felfogását tükrözik vissza.

Simon Vogelmann: Női fej

Simon Vogelmann két éve él Izraelben, azelőtt Párizsban tartózkodott, ahol tanulmányait végezte és kiállításokat rendezett.

Rendelje meg már most

az ünnepekre szánt IKKA —

csomagot Magyarországra

rokonai részére, hogy azok

kiosztását az ünnepekre biztosíthassuk. A június 10-ig megrendelt csomagok átvételi elismervényei a megrendelőhelyeken e hó végéig tekinthetők meg.

Ne felejtse el a megrendelő tudáa-zihuját magával hozni.

MEGRENDELÉSEK FELVÉTELE:

JERUZSALEMEN: WEISS bórondós (Vajda Mose) SImon

Clon Malká (Princess Mary)-u. 15., d. u. 4-6.

TEL-AVIVBAN: „ORIGINAL” textiltűzlet, Merkáz Báait

Meláché 3 sz. (6-os, 13-as autóbusszal szemben) délelőtt

10-12, délután 5-7 között;

HAIFA: GISZKALAY KLARI köcsönkönyvtárban, Nordau

utca 31. szám.

Levélben érdeklődésekre az IKKA Izrael képviselete válaszol:

ENG. G. KEMÉNY, TEL-AVIV-JAFFA, POB 8118.

EGYETLEN VAM- ÉS KÖLTSEGMENTES

CSOMAGKÜLDÉSI LEHETŐSÉG

4 Uj Kelet 1994. VI. 23

Kiállítás nélkül is: **FÉLÁRBAN**
NYÁRI NADRÁGOT **RUBIN** HAIFA, 31. VÁSÁROL
HERZL-U.

Értesítem
vevőmet, hogy **férfiszabòságot**
TEL AVIV, JONA HANAVI UTCA 15 SZÁM ALÁ
helyeztem át. HERMAN BAUMANN, szabó.

HAOVÉD HACIONI HOH KÖZPONT
JAD NATAN
MEGHIVO

Ezuton hívjuk meg barátainkat a f. hó 29-ikén,
csütörtökön délután 6 órakor JAD-NATAN-ban tar-
tandó 1 éves fennállási évfordulónk megünneplésére.

JAD NATAN falu váádja.

Folyó hó 29-én, csütörtökön délután pontosan 4 órakor külön
autóbusszal indulnak a HOH Országos Központjának helyiségé-
ből (Tel-Aviv, Littenblum 33.) Visszaútdulás Jád-Natánból az
éjféltűni órákban. Utikötség személyenként oda-vissza 3-4
font. Jelentkezési határidő legkésőbb f. hó 27-én délelőtt 10
óráig. Jegyeiőjegyzés személyesen a HOH Országos Központ-
nál, vagy a HOH egyes helyi csoportjainál. Tel-Avivban telefonon
is (62-576).

Az adagolás vége

Julius elején

Irta: Kaczér Illés

Véget ért ez is, a hét, sőt a kétszer hét sovány esztendő. Az angol adagolási rendszer, amely a háború gondja és inségei közepette, 1940 nyarán született és a háborút jó kilenc évvel túlélte, 1954 nyarán, pontosabban július első napjaiban végsőit vonaglott. Elmúlása aggkori tünetekkel jelentkezett: bizonyos szervei már elhaltak jóval előbb. Így is tovább élt a keltető, amit csak saját rendszerének köszönhetett. Ha nem élt volna oly takarékosan és nem nélkülözött és éhezett volna annyit, már rég éhen halt volna. Amíg megvolt, sokat panaszkodtak rá, sokat szidták, sokan a poklok fenekére kívánták. Most, hogy megszűnt végre, kezdenek róla jól is mondani. Talán azért, mert az időjárás hónapok óta oly mostoha és ez az év minden másnak, csak nem a bőség esztendejének ígérkezik. Vagy talán azért, mert az utolsó adagolási tétel, a hus, felszabadulása pillanatában akkorát ugrott örömben, hogy soha eddig nem tapasztalt rekordokat ért el. A hétfői estlápok és a keddi reggeli újságok nem ismernek nagyobb szenzációt és első oldalakat a smithfieldi husvásártér valkmerő árakról, mint az elmúlt néhány napot. Tébolyult husárok! — ordítja a konzervatív Evening News öklös betűkkel a lepedőnyi bulvárlap honlókán. Amit a labourpárti Daily Mirror csak úgy tud fokozni, hogy a husárület hétfőjéről, és semmi kétség fekete hétfőjéről, beszél még vaskosabb címbetűkkel.

Smithfield London gyomrának a huspiaca. A tíz holdnyi téren valaha forradalmak zajlottak le, később itt forradalmárokat és egyéb lázadókat végeztek ki. Még később itt voltak az ország nagy marhavásárai. De mintegy két évszázad óta ez London hagyományos husvásártere, ahol a mammut-város mészárosai és hentesei napi bőrzőikre és napi beszerzéseikre gyűlekeznek. Nos, az első adagolásmentes hétköznapon itt oly vad jelenetek játszódtak le, hogy a nagyevők százai üres koscsikkal hagyták el a piacot. Tehetetlenségükben nem is viselkedhettek másként, sajtóval vevők is csak azt csinálták volna, ha a drága és nem egy estebe a duplája drágult húst a maguk külön használatára felkínálják nekik. Az izgalom akkora volt, hogy délutánra már a parlamentben beszéltek Smithfieldről. Mr. Shinwell meginterpellálta a közlekedési minisztert, mit óhajtott tenni a fogyasztók megvédésére: a szabad husárok megfizethetetlenül magasak. Amire a miniszter csak annyit mondott, hogy egyelőre nem mondhat semmit. Ez itt a szabadság első napja, az árak kissé kilengtek, meg kell várni, hogy kialakuljanak. Ez a „wait and see” legbeváltabb angol idegbrón, ha valami kezd kikérülni az emberi kontroll alól. Legyünk, kérem, türelmekkel, néhány nap múlva vagy néhány hét múlva majd meglátjuk, mi lesz.

Hogy mi lesz néhány nap, néhány hét vagy akár néhány hónap múlva, azt már ma látni. Es pedig csukott szemmel is, vagyis így talán még inkább. Az angol közönség éhes, husráéhes. Már a háború előtti években is nélkülözött, de a háborúban és a háború után éppenséggel kiéhezették. Ahogy egy nagy nemzet torylap levelezője írja, a husfogyasztás Angliában az utolsó békeév, 1939 óta az évi 119 fontos átlagról 84

fontosra csökkent. Ez volna a tavalyi fogyasztás, hétnyolc évvel a háború elmúltával. Egy évvel előbb, 1942-ben tizenegyfontos husal kevesebbet fogyasztottak és az előző években még kevesebbet. A hus elsősorban nemzetfenntartó táplálék, leszokni róla ugyanúgy nem lehet, akár a cigány lovárnak a zabról. A sajtó, vaj, tojás, a dió, a mandula, a kenyér és a főzelékfélék csak hiányosan és költségesen pótolják a fontos fehérjéket. Voltak itt idők, amikor az átlagos statisztika jobb volt, a tehetősek dúskáltak a husnemükben, a szegényebbek pedig lemérsékelték igényeit a minimumig. Ma az elosztás jobb lett, de a mérséklésnél is eljutottunk a határig, sőt valamivel odébb. Másfélfontos és ennél is kisebb heti husát, ami már a sonka-adag is bele van számítva, egy keményen dolgozó nép számára csaknem a semmi-vel határos. Tudják mind, a smithfieldi husnagyiparosok is, akik most az első szabad husvásárlónap áraiiban a nép kiéhezettését is belekalkulálták. Az éhes ember nem latolgat, nem mérlegel, nem nézi a kezét, amely a dobott áruval a serpenyőt lefelé lendíti, fizet, amennyit mondanak neki, csak hogy egyszer istenigazában jóllakhasson. Ha másodszor és harmadszor is jóllakott, mert egy jóllakás tizennyegy év után nem igen elég, akkor már néz, gondolkodik, utánakalkulál, válogat és alkuszik. Ez azonban az adagolt nép lélektanát ismerve eltarthat egy ideig. A smithfieldi husosok jól ismerik ezt a pszichológiát. De azzal is számolhatunk, hogy a magasba himbált serpenyők és szunnyadó pszichológia ellentétét is felszabadítják. Számolhatunk a felháborodással, a megrökönyödéssel, a tömegsokkjal, egy kis forradalommal is. Tudták azt is, hogy áráiknak az első napok kilengései után vissza kell lengeniük. Vissza, de soha többé a régi szinthez. Mert közben, forradalom és ellenforradalom után a közönség már lenvelte, és meg is emészte, tehát nagyjából megszokta a jobb és nagyobb husadagot a magasabb árakat. Duzzogó és alkudozó kedvét idővel végleg elmulasztja a tény, hogy az ő és a kismészáros lázadására valóban használt, az árak kialakultak és ha nem is érik el soha többé az akkori irányított árnívót, valamint mégis olcsóbbak lettek, mint voltak a husnagykereskedők eldorádós napján.

A magasabb középosztály lapja, a Daily Telegraph vezércikkében azzal vigasztalja az olvasóit, hogy a hus minősége sokkal jobb lesz. Hogy hol volt a minőség-hus az adagolt időkben? A marhák, különösen az angol tenyésztéssel, nem adtak gyengébb húst. De a nagytömeg csak a silányt látta és meg is szokta a gondolatot, hogy inség idején ennek már így kell lennie. A nagy tömegek csak hallomásból tudtak róla, hogy itt ott van egy pult mögötti kiszolgálás is és kiválóan működik. Nos, véli a torylap, ha ezentul több pénzt is hagy a háziasszony a mészárosnál, de hatékonyabban nyithatja ki a száját és a pénzéért változhat. Az adagolás megszűnt, a kormány helyett ezentul a pénzszénny adagol. A szocialista Daily Mirror nem ilyen filozófikus. Sokmillió olvasója a kiszűrt középosztály és a munkásosztály tagjaiból reg rutulódik és az alsó középosztály és a munkásosztály

anyái é. feleségei már az adagokszak tizennyegy éve alatt is töménteleneket zúgolódtak. Zúgolódtak pedig nemcsak a hus silányasága, de elégtelensége miatt is. Látni lehetett ezeket az asszonyokat amint szombatn két kosárral és erősen lelapított erszénnyel a kezükben a hentes üzlete előtt állják a sort és ha végre a pult elé kerülnek, két három husdarab között tétovázolnak, hogy a végén a mészáros sürgetése után épp a legrosszabb darabot vagy amit ők a legrosszabbnak vélelnek, kiválasztják. A döntés megtörténte után néztek tanácsalanul egymásra és a kiszolgálóra, akit a sor nögtárolt, és mit is tehettek egyebet, néma szemrehányással a kosárba csuszították a kapott adagot. A némaságuk beszédesebb volt, mint néha élőlőzével történt kifakadásuk, hogy mit is csinálnak, hogyan osszák be ezt a csupacsont, csupaszir sem miséget úgy, hogy dolgozó férjeiket, munkába járó fiaikat és leányaikat legalább a vasárnapi asztalnál ugyanahogy kielégítsék. Mintha a házasságuk és ennél is több, az életük mulott volna ezen az adagon. Ezt a közönséget nem lehet könnyen filozófiával megnyugtani.

A Daily Mirror is tudja, hogy ezentul az erszény állapítja meg az adagot. De ha így lesz, akkor még kisebb adagra van kihatás, különösen a smithfieldi példaadás után. A lap a maga népszerű cockneyvelvén a közönséghez intézett felszólítással ezzel a címmel látja el: „It's up to Mum!” A mamuskák mulik. Ha a mamuskák tudnak nemet mondanai a magas husáraknak, ha tudnak visszavonulni és nemvásárolni, még ha a vasárnapi pecsenyékjükről van is szó, ha tudják bevezetni a husálatlan napokat, sőt heteket, amikhez a multban oly szépen hozzászórtak, akkor az árak lejjebbereszkednek a proli-erszényhez. A mamuskák mellett a hugoskákat, a „Sis”-eket is emgkönyvekezi a lap. Ifjasszonyokat, akik készülnék a hosszú, nehéz mamuskapályára és ezt írja: „Come on, Mum, Give Sis a hand. Show her what's what.” Gyerünk, mamuska. Segíts a hugoskán. Mutasd meg neki, micsoda a micsoda. Ami végeredményében felhívás, ha nemis a kör-táncra, de egyébirányu összefogásra. A mamuskák és a fiatal asszonyok próbálják egymást megérteni az új inség idejében, tartanak ki és tartanak össze a nagymészárosok és szövetségeseik ellen. Ezt tették néhány hónappal ezelőtt, amikor a tojás felszabadult és a magasba szöktette az árait. Akkor nyolc pennit is kértek egy tojásért. De a mamuskák tartózkodtak a vásárlástól és az elérhetetlen tojás lebecsültözött hét pennire, hat pennire, ötre, négyre, háromra, kétfőldre, kétfőre. Ha még tovább zuhan, szétloccsan a porondon. De nem ez történt, hanem természetesen az hogy az asszonyok szét-kapkodták az olcsó árut, minek következtében most kissé megint emelkedett. Így történt a vajjal is, miután az adagolása egy-két hónappal ezelőtt megszűnt, bár az eredmény itt nem volt olyan mutató. De tudott dolog, hogy a vaj ezer-

korá katasztróia, mint volt régen, amikor a piacra dobott vaj megromlott, ma vízszá lehet vinni a hűtőházakba. A hussal is megtehető. Az ilyesmi azonban csak a katasztrófát hártja el, a profitot azonban nem igen növeli. Visszatartott áruval nem lehet keresni s a hűtőházak fekébre is pénzbe kerül. A vége a dolognak, hogy az elnemadott áru szegényszemre lejjebbereszkedni kénytelen.

Kérdés, hogy az anyák és ifjasszonyok kellő nyomást tudnak-e kifejteni, képesek-e kisírtó gyomornedveiknek ellenállni, most, hogy végre annyit és olyat kaphatnak, amennyit és amilyen tizennyegy éves háziasszonyi vágyálmuiban szerepelt. Ha nem lesz bojkott vagy ha sikertelen marad, ha türik a drágulást a husnál és a többi szabaddá tett élelmiszereknél, ez csak újabb drágulásokhoz és újabb bérkövetelésekhez vezet. A magasabb bérek és fizetések aztán szükségszerűen megintcsak drágulást okoznak. A bűvös körből ki jutni nem lehet, mert ez hovatovább nem angol ügy, nemis francia, olasz, portugál vagy izráeli, ez már világlágy. A föld népei, az egykor csendes megadással nélkülözö népek szükségtudatosá váltak. Azok, akik valaha meztitláb jártak, szandált vagy cipőt akarnak viselni; akik megelégedtek egy karaj száraz kenyérral, vagy egy marék hántatlan rizzsel (ami mellesleg jobb és egészségesebb a hántottnál), húst is akarnának enni néhanap. De a cipőtermelés és a hústermelés nem tart lépést a szükséggel és a jelentékes igényekkel. Az olyan ország mint Argentína, amely 20-30 évvel ezelőtt még lam-pással kereste a kivándorolni akarók között a tanul henteseket és mészárosokat, mert ezek hiányában vágómárhái a pampákon a baromi kor legvégő határára természetes halállal haltak el (ami persze a marha számára ideális), ma már, miután mészáros-szükségletét fedezte és minden levágható állatot vágóhidra és a húsfeldolgozó üzemekbe juttat, kénytelen saját fogyasztói számára bevezetni az adagolást, vagyis bizonyos husálatlan napokat, csak hogy a többi ország szükségletét és rendelkezését kielégíthesse. Így lesz ez hovatovább Brazília minőségkéjével, Ceylon teájával, Burma rizsével, Finnország fájával, Izráel narancsával is. És így lesz Anglia posztójával, gépeivel és porcelánáruival és egyéb nemesített cikkeivel, melyből szükséglet esetén csak a jólfizető külföld számára termelnek és a hazai közönséget, vagy az „export-rejtellet”, a kivitelre alkalmatlanná vált, vagy el nem fogadott hibás áruval, vagy más módon próbálják kielégíteni. Az adagolás, itt, Angliában megszűnt, de megmaradt az állapotos anyák és csecsemők részére. Az eljövendő nemzedékről gondoskodni kell olcsó tejről, narancsléről, csukamájolajról és egyéb ilyen fontos dolgokról. De más formában a későbbi nemzedékek számára is megmarad és talán vissza is tér idővel. Ezt már tudomásul kell venni. És így lesz az mindaddig, amíg a föld nem termeli meg bőségesen, vagy akár csak elégségesen mind azt, amire népeinek szüksége van. Ami a mal távlatból nézve, hosszú terminus.

avagy egy felvilágosodott és jólképzett laikus logikus fejtegetései

Ugy érzem, ideje lenne már véget vetni ennek a legfőbb veszélynek, mely valaha is emberi életet fenyegetett. A statisztika félre nem érthető módon kimutatja, hogy az orvosoknak több emberélet esett áldozatul az utolsó kétszáz évben, mint a pestisnek, koléranak, ráknak és autókarambolnak együttvéve. Vegyük például a szomszédasszonyom esetét. Kilencvennyolc éves volt ugyan és így nem ő a legtragikusabb figura az áldozatok véget nem érő láncolatában, de azért meg nyugodtan eléldegélhet volna egy-két évig. Aztán a mult hét egyik éjjelen egyszerre csak szivrohámot kapott, ami köztudomásúlag el szokott mujni, de az orvos injekciót adott neki és szegény öregasszony egy félórával az injekció alkalmazása után elvesztette az eszméletét és meghalt. Dacára, hogy idősebb hölgyről volt szó, mégis csak égbekiáltó gaztettnek minosítható. Az orvosok azt hiszik, a laikusok olyan naivak, hogy semmit sem vesznek észre, de a szomszédasszonyom pontosan megfigyelte — és ő csak tudja, mert három születe volt — hogy édesanyja menetrendszerű pontossággal fél óra múlva halt meg, abban a szent pillanatban, amikor az injekciót hatni kezdett. Kilencvennyolc évig előzőleg egyet len egyszer sem kapott injekciót és egyetlen egyszer sem halt meg. Ez csak elég bizonyíték! Még az a sziviten, gyilkos orvos is elkomorodott. De azért volt szíve elfogadni öt font honoráriumot. Ezért lesz ilyen merész ez a népség, mert aheylett, hogy legalábbis életfogytiglani fegyházra ítélnek ilyen esetben, még megfizetik.

Azután itt van egy még tragikusabb eset, mert ártatlan, bimbózó gyermekéletről van szó, a fűszeres kis fiának esete. Eppen, hogy csak kis láza volt a gyereknek és fájt a feje, mikor a kórházba bevittette. Azután a sok kezelés folyamán mind magasabb lett a láz és addig ugráltak körülötte az orvosok, míg megbénultak a tagjai és kiszivvedett szegény, ártatlan gyermek. Ez az eset még azon okból is égbekiáltóbb, mint az általában orvosoktól megszokott kivégzési metódusok, mert ebben az esetben az anya egészen pontosan megmondta és előírta nekik a kezelést: megmondta, hogy a gyereknek calciumra és B vitamínra van szüksége, ez az egész! De nem, nem volt szíviük odaadni annak a szegény, haldokló gyermeknek azt a kis vitamint. Először azt hitte, azért spórolják el tőle, mert Kupát Cholim tag, de amikor felajánlotta, hogy külön megfizeti és mégis megtagadták, akkor jött rá, hogy rosszindulatról van szó. Mégis csak felháborító, hogy az ember még a pénzért sem kaphatja meg azt az orvosságot, amelyiket akarja. Bezzeg órá szépen ráripakodnának a boltban, ha kenyér helyett sósübor-kát pakolna be, de az orvosoknak mindent szabad. Azokat nem köti sem üzleti tisztesség, sem pedig erkölcs.

Ez még mind semmi, de elsötétedik az emberi agy, amikor nap, mint nap olvassa az újságokban, hogy hal bele a kórházba (kórház ugyan azt mondja a sérüléseibe) az a sok sérült és autó által elgázolt szerencsétlen. Miért nem az utcán halt meg? Tiszta eset: azért, mert meg lehetett volna menteni. De amint beemelik a mentőautóba, vége, el van vesztve. Mert a mentőorvos már az autóban kezdi a bakló-

véseket és hibákat, igazán nem tudni, miért kell ehhez egyetemre járni. Nem a multkor is a borbély felesége még szólt az urához a gázolás után, mielőtt a kórházba vitték? Azt mondta: „Fiam, kapszoid ki a ptiliát, mert feltettem az előbb a babot és odaég.” Ilyen tisztán és precizen kapcsol az agya, dacára, hogy két lábát vitte el az autó és a hasában is megpukkant valamit, de mire délután a fodrász mit sem sejtve be-ment a kórházba, már azt mondták neki, hogy nem él. Hát el lehet ezt képzelni ép ésszel? Miután egy órával előbb még a babra gondolt? Itt mühiba történt! Kár szaporítani a szót, mert minden esetben a napnál fényesebben lehet igazolni, hogy az orvos az oka. Száz százalékos beteg közül kilencvenkilenc orvosi keze lés közben hal meg. Kell ennél több? Két héttel a haláleset után olvasta az özevgy ezt a statisztikát a Reader's Digest-ben. Most már ő is felocsudott, de későn.

A legbosszantóbb azonban, amikor rossz diagnózissal kezelnek valakit és abba hal bele szegény. A virágkereskedő anyját a sarkilülettől évekig szivbajra kezelték, aztán angina pectorisba halt bele, ugyanabban a családban pedig ráfógták az anyóra, hogy carcinómája van és csak az operációnál jöttek rá, hogy rák. Ez az eset még annál is tragikusabb, mert szegény asszony már negyven év előtt, amikor náthára kezelték, megmondta, hogy elkezelik, mert neki rákja van.

Híába minden, a tudomány mai állása mellett már nem lehet titkolni: minden páciensről, mielőlt orvosval van dolga, kisül később, hogy beteg, hát lehet ez véletlen? Sőt, tovább megyek: már napokkal az első találkozás előtt betegszik meg rendszerint. Én, aki keresztülmentem vörhenyben, kanyarón, mumpszon és négy szülessen és az orvosi kezelés dacára is meggyógyultam, rendelkezem annyi természetes ellenállással, hogy ezt a rákfenét is megoldjam. Meg fogom szervezni az orvosi tévedéseket, tudatlanság és rosszindulat következtében elhalt családtagok hátramardott jainak pártját és miután így föltétlenül többséget fogunk elérni a parlamentben, meg fogjuk szavazni az új törvényt az orvosok egyetemes kötélt általi kiirtásáról, valamint bezáratjuk az orvosi egyetemet. Külföldön tanuló orvostanhallgatóknak nem engedünk devizát átutalni, vagy esetleg kiterjesztjük azoknak szüleiére is a kiirtási parancsot. Csak semmi szentimentalizmus! A fentemlített szomszédasszonyom dédanyjának orvoskirtója is szemrebbenés nélkül ment el másnap a moziba. Maga a szomszédasszony találkozott vele.

A törvény végrehajtása után meg fog végre szünni a halálozás abban a kilencvenkilenc százalékban, melyben orvosi kezelés következtében marad az egy százalékos, azoknak a száma, akik eddig sem kezelték meg magukat orvosokkal. De az csak nem egy komoly halálozási százalék?

Stark Valéria

PÉNZT ÉKSZERERE, belyeggyűjteményre és minden értéktárgyra azonnal folyósít
LOMBARD TIFERET
T. A., Rothschild 31 Tel. 4976
Allenby sarak.
JAFFA, Busztrusz 9. tel. 81990

KÖTŐFONALAK nagy választékban! minden színben!
ELŐFESTETT ZSÁKSZÖNYEG! SZÖNYEGJAVÍTÁS!
Kibúcsók, mosásvoknak árkedvezmény.
L A S Z T, T. A., Sheinkin-utca 14

VIDOR közvetítőiroda
EL-AVIV, ALLENBY 94
Telefon: 3345
LAKASOK
EXISZTENCIAIK
ÜZLETHELYISÉGEK
ÜZLETEK
TELKEK, stb.

1954 VII 23 Uj Kelet 5

Le kell térni az angol adórendszerrel

EGY IZRAÉLI FALU ÖTÉVES JUBILEUMÁRA

Ha az ember kimozdul remetélaból, minduntalan panaszokat hall. A mezőgazdák nem kapnak megfelelő árat a termékeikért, a kisiparosnak nincs elég nyersanyag, a gyáraknak nincs elegendő forgatókéjük s hitelkeretek korlátozzák tevékenységüket, a kereskedők a vevők pénztelenségét sanylik, a munkások és alkalmazottak tengődnek szűkös fizetésükből, a szabadfoglalkozásuak a támogatás hiányában keveset lehetőségekkel telt idejüket siratják, de mindannyian megegyeznek abban, hogy nem bírják a tulmagan adókat.

II-ik József császár minden évben beutazta országait, hogy személyesen győződjék meg alattvalói soráról. Akkoriban a fő- és köznevelés, a papság s egyéb kiváltságosok mentesítve voltak az adófizetéstől. A köznéppel annál inkább nyögött az adók súlya alatt. Nem csoda, hogy a fejletlen látogatások alkalmával az adók leszállítását kérték, de a császár az adók további emelésére utasította hivatalnokait. Ugyanez történt a következő évben is. A harmadik évben a nép már bele törődött a súlyos terhekbe s nem panaszkodott többé. Ekkor azt mondta a császár, elérkezett az ideje, hogy könnyítsenek a nép terheim.

Ízrael még nem érkezett el a panaszok abbaahagyásáig, de az adókat még sem lehet leszállítani, sőt újabb adókkal kísérleteznek. A pénzügyminiszter a szubsidiák megtérítését célzó adó bevezetését tervezi. A legfőbb gazdasági tanács elnöke, Náftáli földművelésügyi miniszter a napokban megtartott tárgyaláson a klacionisták szemérvetve, hogy ellenzik az új adókat bevezetését, sőt bármilyen új adókat bevezetéséhez sem járulnak hozzá. Ugyanakkor súlyosan elítélte a kibucokat és munkatelepüléseket, mert nem vesznek arányos részt a közterhek viselésében.

Ugyanakkor, amikor II. József birodalmában az antiszociális maradi adózás dőlt, Angliában Adam Smith, a liberális gazdaság leghíresebb harcosa, az igazságos egyenlő közterheviselesért szállt síkra. Neki köszönhető, hogy Angliában közel 150 éve meghonosították a progresszív jövedelmi adót. Évtizedes nehézségek leküzdése után a rendszer bevált s lassanként magasfokú adómorálnak nevelte a népet. Az angol polgár becsületbeli kötelességének tartja valóságos jövedelme bevallását az adóztatás céljára. Amerikában is meggyökeresedett a jövedelmi adórendszer. Az Egyesült Államok polgára is inkább hiánytalanul bevallja jövedelmét, semhogy az adótektívek rettegést karmái közé kerüljön s elretentő bírságnak, olykor súlyos fegyházbüntetésnek tegye ki magát.

Középeurópa országai is bevezették az összjövedelmi adót, de míg Angliában ez az adó a közterheviseles gerince, addig Európában megtartották a korábbi adókat is. Az összjövedelmi adót korrekcióként alkalmazták azzal a céllal, hogy a nagy jövedelmeket fokozott mértékben, progresszív adótektívek alkalmazásával adóztassák. Ilyenformán sikerült az adókat a lakosság teherbíró képessége arányában igazságosan és egyenletesen elosztani.

Magyarországon már 1909-ben megszavazták az összjövedelmi adóról szóló törvényt, de olyan ellenzésre talált, hogy életbe léptetését el kellett hagyni. A háborús szükségletek hatása alatt 1915-ben kezdtek alkalmazni az új adót, anél-

kül, hogy érintette volna a többi adókat. A régi adók megmaradtak, jövedelmi adóval csak a 20.000 koronán felüli jövedelmeket sújtották.

A régi adók nagyrészt tárgyi adók voltak. Nem a személyen volt a súly, hanem a tárgyon, amiből az adóköteles jövedelem eredt, úgymint: a föld- és házbirók, a műhely, az üzlet, a gyár, a részvénytársaság, a szövetkezet, a bánya, a kamat, az osztalék, a fizetés, a munkabér stb. A tárgyi adóknál fix adótektíveket alkalmaztak. Csak a fizetésnél voltak mérsékelt emelkedő adókulcsok. Részvénytársaságoknál a részvénytörte s a nyereség arányában, a rentabilitáshoz igazodó progresszív adótektívek voltak.

A tárgyi adók előnye két irányban nyilvánult meg. Egy részüket automatikus módon több évre lehetett kivetni. A földadónál 4-5 éves ciklusokban megállapították a föld holdankénti hozamát. A földeket minőség és rendeltetés szerinti osztályokba sorozták. A szántóföld, rét, legelő, veteményes kert, gyümölcsös, olajliget stb. más-más osztályba tartozott. Minden ciklusban az adóhivatal képviselőjéből, községi elöljárókból s agrónomusból alakított bizottság megállapította az egyes kategóriák holdankénti tiszta jövedelmét. A megállapítás ellen fellebbezni lehetett, de a végérvényesen megállapított jövedelmek a község összes birtokosaira érvényesek voltak. Az adók kivétele automatikus művelet volt. A községi kataszter alapján a jövedelmek minden mezőgazda birtokát, kiszámították a megfelelő jövedelmest s ráhúzták az adótektívet, ami 10 százalék körül mozgott. Ezzel az eljárással egy az adó, mint a kincstár meg volt kímélve az évenkénti adóztatás munkájától. A földadó ilyen alkalmazásával a kibucok adóztatásának problémája is meg volna oldva. Ha a kibucnak ipari vállalatja vagy üzlete van, ugye ezen ágak után is fizetnie kell szövetkezeti adót.

A városi házakat házbéradóval, a falusiakat házáddóval adóztatták. A házbéradó a tiszta jövedelem 14 százaléka volt a háború előtti Magyarországon, a házasztályadó 2-16 korona volt. Romániában csak házbéradó volt. A jövedelmet a bér szerződés alapján, illetve összehasonlító becslés útján öt évre állapították meg. A bruttó bérből karbantartás, biztosítás és amortizáció címén 20 százalékot levontak. Az adókulcs 20 százalék volt. Az öt éves ciklus alatt csak akkor lehetett helyesíteni az adót, ha a bérjévedelem legalább 25 százalékkal csökkent vagy emelkedett.

Romániában a második világháborúig a fizetések utáni adó havi 4000 lejig 4 százalék, azonfelül 8 százalék volt. 2500 lejig mentes volt a fizetés. Tulórák, családi pótlékok, drágasági pótlékok adókötelességek voltak. Az igazgatók reprezentációs járandóságai legfeljebb a fizetés 10 százalékáig voltak adómentesek.

A szabadfoglalkozásuak adóztatása mindenütt nehéz dő. Romániában utóbbi könyvvezetésre kötelezték őket, de már korábban minimális adókat állapítottak meg számukra, amelyek orvosoknál a rendelő helyzete és nagysága, ügyvédeké az iroda és személyzet, műszaki embereké a felszerelés szerint változtak. Ezenkívül a szabadfoglalkozásu életmódja, lakása s egyéb külső ismertető jelek is szerepet játszottak a megadóztatás-

Írta: Sebesi Izsó

Nem lehet kitérni az összes tárgyi adók ismertetésére, de kétségtelen, hogy egyszerűbb és könnyebb az adóztatás eme módja, mint a jövedelmi adó jelenlegi bonyolult megállapítási módja; másrészt tárgyi adók útján sokkal nagyobb tömegeket lehet az adóköteles bevonnai, mint a jövedelmi adórendszerrel. Minden polgár önértékét növelni fogja az a tudat, hogy bármely szerény adóval hozzájárul az állam szükségleteinek fedezéséhez. Az európai parasztagda szívetlenséggel fizeti földadóját, mert ez is egyik szimbóluma a föld szeretetének és a rögöz való ragaszkodásnak.

Önként értődik, hogy az összjövedelem megadóztatását, mint kiegészítőt, illetve kiegyenlítő módszert meg kell tartani. A kivétési eljárás egyszerű számtani műveletté változna, mert a tárgyi adók alapjából szolgáló jövedelmeket összevonva és levonva az ott kivetett adókat, megtaláljuk az összjövedelmi adóalapot, aminél még a családi kedvezményeket kellene figyelembe venni. Az adómentes létminimomot a valóságos viszonyoknak megfelelően kell megállapítani. A kezdő adókulcs valamivel magasabb lehetne mint a tárgyi adótektívek s a szokatlan nagy jövedelmeknél 50 százalékgig terjedhetné.

Aligha tévedünk ha azt hisszük, hogy a sűrű panaszok nem annyira az adók túlzott nagysága, hanem inkább az adóztatási eljárás ellen irányulnak. Megengedhetlen, hogy az adókötelevő tisztviselők mindenben adó eltitkolót véljenek. Egy tengerparti szállodának klientségi főleg a négy hónapig tartó fűrdőszobán vendégeire szorítottak. Noha a szállodák bejelentési kötelezettség alá esnek s nyilvántartást kell vezetniük vendégeikről, az adókötelevő tisztviselő háromszoros adóval sújtotta a szállodát, mert vélelmezése szerint a szobák az év két harmadában vannak elfoglalva. A szálloda kifogásolta az önkényes adóztatást. A kifogásokat ugyanaz a tisztviselő egy kartársa bevonásával tárgyalta s számban megerősödvé igyekeztek egyezsere jutni az adózóval, hogy becslés útján intézzék el az adóalapot megállapítást. Ez az eljárás olykor eredményes lehet, de nem alkalmas az adózó s kincstár közötti megértés öregbítésére. Az adózás nem lehet alkalmi tárgya. Alapossággal a világos rendelkezésekkel körülbástyázott kivétési eljárás az igazságos adóztatás főkölléke. Viszont az is igaz, hogy az adózó jóakarata, állampolgári kötelességének tisztességgel párosuló teljesítése is elengedhetetlen fel-

tétele az adókötelevőnek surlódások s bosszantások nélküli végrehajtására.

Fiskális nehézségeink főoka, hogy nincsenek egyetemes pénzügyi törvényeink. Bélyeg és jogilletékekből eredő bevételeink az egymilliárdot meghaladó nemzeti jövedelemhez viszonyítva alig jelentenek valamit állami háztartásunkban. Az örökösödési illeték címén a költségvetésben előirányzott összeg a nevétségessé határos. Nagyszabásu pénzügyi törvényhozás előkészítése s gyors megvalósítása éppoly égető szükségesség, mint az országfejlesztési eszközök megteremtése.

A pénzügyminiszteri államtitkár vezetése alatt egy bizottság az adótörvény javítására irányuló javaslatok beadására hívta fel a közönséget. A bizottság munkájának aligha van sikerre kilátása. Nem a közönség feladata törvények előkészítése. Szakemberekből összeállított kodifikáló bizottság kell külföldi törvények anyagát gyűjtse, tanulmányozza s kiválassza azt, ami hazai viszonyoknak megfelel. Ez nem jelenti külföldi példák utánzását, mert saját kezdeményezésünknek és gyakorlati tapasztalatainknak tág tere nyílik törvények alkotásában. Nem javaslatokat kell a közönségtől várni, hanem az elkészített törvénytervezeteket kell szakörök megvitatása alá bocsátani. Ezen az uton az ország érdekeinek megfelelő s széles rétegeket kielégítő törvények kerülhetnek a képviselőház végső ítélszéke elé.

Nem könnyű olyan törvényeket alkotni, melyek mindenki tetszését megnyerik. Főleg adótörvények nem számíthatnak mindenki rokonszenvére. Azok, akik mindenben csak saját önsérteiket tartják szem előtt, jól tennék, ha nem csak napjainkra, hanem távoli időkre is gondolnának. Ha késői ivadékaink azzal valóhatnának bennünket, hogy áldozatkészségünk hiánya, állampolgári kötelességünk lelkiismeretlen teljesítése, véres verejtékkel viszszerzett hazánk iránti közönyösségünk késleltette, esetleg megghisította az ország újáépítését; ha azt vethetnénk szemünkre, hogy miattunk lesznek utódaink a galúti gerincetlen élet folytására kárhoztatva, mivel védekezhetnénk az alapos vádak ellen?

Azok, akik örökösen panaszkodnak, földi javakban dulszkodnak, de kötelességeik teljesítése alól kibujnak, gondoljanak a magartásukból fakadó következményekre s arra a nagy erkölcsi felelősségre, ami a közösséggel szemben rájuk hárul. Az állam illetve kormány feladata, hogy megfelelő törvényekkel a tévelygőknek helyes utra való terelését egyenesse.

A mi falunkról eddig nem írtak az újságok. Nem tett szert sem hírnévre, sem hírhedségre. Nagyonbízott keménykötésű, munkaszolgálatban, koncentrációs táborokban megégett emberek lakják, nagyonbízott Dél-Kelet-Európából származók. Igen csekély kivétellel, mind fiatalok, néhány még munkabíró idősebb házaspártól eltekintve, alig akad egy-egy öregasszony, öregember. Még nem rendeztek ülsztrájkot a Szochnut előtt, panaszra is csak ritkán mentek az illetékes minisztériumokba. Nem mint ha sérelem, panaszkodni, változtatni való nem akadna elég. De idő nem volt sohasem hozzá.

Öt éve áll fenn a falu, — formájára mosávovdim — s ez az öt év szakadatlan kemény munkában telt el, attól a perctől kezdve, hogy az első letelepülők megérkeztek, kocsijaik megrakodva a liftekben kimentett bútorokkal, háztartási holmival, asszonyokkal, gyerekekkel, hogy új otthon teremtsenek maguknak.

Egy kis egyszoba-konyhas parasztház volt az alap egy lú, egy tehén és 25 dunám méteres gazzal borított nehéz, szűz föld. Tanult gazda nem igen volt közöttünk, még falun nevelkedett ember se sok. Nagyonbízott városi születésű, érettségizett, hivatali viselt vagy szabadfoglalkozásu emberek telepedtek le. Sokan az iskolából, egyetemről kerültek egyenesen ide. Azután megindult a birkózás a földdel, klímával, saját tapasztalatlanágunk, a forogtöke hiánya, az illetékes körök ellentmondó intézkedései, vagy nemtörődősége okozta lehrhatatlannak tűnő nehézségekkel.

Ezek a kezdeti idők az amerikai pionir-települések drámai történéseire emlékeztettek. Örökös izgalom, nyugtalanság, hajszja. A munka még rendszertelen, de mindig nehéz robot. A földön eleinte csak éppen a saját konyha részére termelt meg az első hibás burgonya, hagyma, a rossz időben ültetett, helytelenül kezelt paradicsom, uborka. Az állatok folyton elszabadultak, hol a tehén, hol az öszvér szakította el a gyakorlatlan kéz bogozta kötelet. A tyúkok nem tojtak, viszont véres harcokban pusztították egymást, s nem egy, öt nyelven beszélő, frissütött parasztnyecke a férjét hívta segítségül ellenük.

Azután valahogy kezdtek beletanulni... A szüntelen, megfeszített, se ünnepeket, se pihenést nem ismerő munka kezdte meghozni az első eredményeket. A házak terelvényesedtek, itt egy konyha, ott egy veranda, vagy éppen még egy szoba épült hozzájuk, egyenes arányban az optimizmussal, mellyel gazdájuk terméskilátásait jövőjét megítélte. A saját készítésű kezdeti deszkakolmányok megteltek a szaporodó állatokkal, mire a Szochnut az első istállókat építette, lefizetésre. A házak előtt muskátli, megnyári szekfű virított, s az első narancsfák kezdtek ilatozni. Az udvaron fűge, apró jóság nyüzsgött és a földékről megindultak a ládálkkal megrakott kocsi, hogy azután teherautók vilyék tovább az éhes nagyvárosokba a paradicsomot, uborkát, retket, sárgarépát és chéccilimot.

De ezenkívül ezekben az első időkben az emberek elváltak minden napszámunkát, ami a környéken adódot. Párdeszokba, szőlőbe, építkezésekhez jártak dolgozni és a megkeresett pénzt beleinvestálták öntöző-csővekbe, szerszámokba, hogy minél rövidebb idő alatt kifejlesztessék saját kis gazdaságukat. Szociális életük alig volt, a híreket a corchánában, vagy a tej-átadásnál beszéltek meg. Nyáron néha ván-

dor-mozi jött, chánukkakor, purimkor, megittak pár üveg bort, és táncoltak hícsit. A férfiak szikároká váltak a munkában, az asszonyokról hiányzótt a kozmetika, a kezük eldurvult, s a még Európából hozott divatjamúlt ruhákat nemigen tudták újakkal pótolni.

Am, a küzelem szakadatlanul folyt tovább. Néha már panaszkodtak egymás között, s itt-ott akadt egy-egy visszavándorló. De a munkát pillanatra sem hagyták abba. Ahogy kezdték szükösebbre válni a jövedelem, a szájuktól vonták meg a falatot, sokszor eladták a tojást, a saját nevelésü baromfit, hogy össze kaparják a pénzt traktorra, vetőmagra, műtrágyára. Szerelmesei, elkötelezettjei lettek a földnek. Ismertem olyat közülük, aki korábbi otthonába kereskedő volt s az apjától örökölt földet bérbeadta, s egyszer egy évben ha kiment: megnézni, Most megtanult fejni, s nem volt más gondolata, érdeklődési területe, — mint a maganevelte tehenei s a föld, ez a nehéz fekete föld, amely bőséges terméssel viszonzta a belévetett magot s a befektetett kemény munkát.

Azután jött a válság. Az új gazdaságpolitika, az élet színvonal mesterseges lecsökkentése, amely bizonyos s szükséges, s más vonalon talán eredményes rendszabálynak bizonyult, de kihatásaiban csirájában fojtotta meg ezeket az éppen fejlődésnek indult törpe-gazdaságokat. — A városok egyszerre csak nem voltak már éhesek, vagy inkább az éhes embereknek nem volt pénzüik, hogy vásároljanak. Három év alatt odajutott a izráeli termelés, hogy a piac már nem tudta felvenni az árut, vagy az organizáció mondott csodót? Mindez többé-kevésbé tudott közhely, s az olvasó unottan lapozza tovább az újságot. De egy falu, egy kb. 500 lelket számláló közösség elkeseredett s kétségbeesett harcot folytat! Már senki nem gondol jobb életre, előmenetelre, — csak létfenntartásra, megmaradásra. Szeretik a földet, amelyet nehez munkával teremtettek, az állatokat, amelyeket ők neveltek. A szerény házakat, amelyeket pusztá fedéltől építettek. A gyerekek itt nőttek meg, kivirultak, vad, szabad, boldog életet élnek, szörin ülnek meg a szamarat, a lovat, nem akarják itthagyni a földet, amelybe legjobb éveik munkáját, erejét, energiáját ölték. De élniük kell. Akik közülük szakmunkához értenek igyekeznek a környező városokban elhelyezkedni. A tehetősebbek upánt végeznek s hivatali állásokba törekszenek. Sokan városba költöznek, ahol több a lehetőség fekete munkára. A Szochnut igyekszik minden módon megakadályozni, hogy itt hagyják a falu, a földet. De ha nem történik rövidesen valamiféle radikális és tervszerű beavatkozás, ha az olesó amerikai vaj- és sajt-import továbbra is háttámadja a belföldi tejgazdálkodást, ha a gazdasági index emelkedésének megállapítását főleg a minimálisra letört zöldségárrakkal akarják kiegyensúlyozni, — akkor itt rövidesen a „városfalura” akciónak éppen a fordítottja fog lezajlani.

Csöndben, sztrájk nélkül, feltartóztatatlantul.

Miriam B. Gerson

Illatszerejándék de- és külföldi áru nagy választékban
SACHER KAROLY ILLATSZERTÁRÁRAN (Allenby) Tel-Aviv, Pócsolató-u 23 (postánál) (szálló) (Pócsolató)

Az új **Dagon** szálloda az ó-újvárosban
HOTEL, ASKALON
 „Bungalow”-stílusban épített szálloda. Minden szobához toalet, tuss, melegvíz és veranda. Penzióár — adóval és kiszolgálással IL 10.500 naponra.
 A szálloda 3 percre van a strandtól.
 Igazgató: M. S. DOROT.

Zálogház 32
 T. A. ALLENBY
 Mgrábilval szemben
 ARANY-, EZÜST-, BRILIANS ÉS MILVE AMAMIRA.

Órdt, ékszert
 ajándéktárgyakat a közlsmert megbízható
VOGLER JAKOB
 óras és ékszerészanal vásárlóknak. Saját műhely.
 TEL-AVIV, KING GEORGE 1.

„SINGER”
varrógépek
 vétele, eladása, javítása, felelősség mellett, részletfizetésre is.
WARECH,
 Tel-Aviv, Dizengoff 60. sz.

BÉLYEGGYÜJTŐK!
 ELADUNK ES VESZUNK IZRAÉLI ÉS KÜLFÖLDI BÉLYEGET.
 hibás nyomást és borítékot, szolid áratok.
 FIGYELMES, EGYENI KISZOLGÁLAS
HARITAI / ISTEKO
 Tel - Aviv, Montefiore-utca
 Tel. 6862 (Allenby) 25

A SOKARCU NAZÁRET

Különösen súlyos a Názáretben élő, mintegy hétezer menekült problémája. Ezek a felszabadító háború alatt menekültek ide Tibériásról és a környező falvakból abban a reményben, hogy Kaukázsi megvédi őket. Házaikat vagy lerombolták azóta, vagy pedig olék telepedtek le bennük. Földjeiket pedig „rechus nátus”-ként elhagyott javakként kezelik a zsidó hatóságok, ami azt jelenti, hogy kibucok, vagy újonnan alakult mosávok művelik meg azokat. Természetesen a haszonból mit sem látnak ezek a szerencsétlenek, akik ég és föld között függenek: se nem menekültek, se nem teljesjogu izraeli polgárok.

Kétes demokrácia

Itt van azután a katonai kormányzó adminisztrációja. Mi szeretjük azzal látni magunkat, hogy Izrael a világ egyik legdemokratikusabb állama. Ez igaz is. De csak addig, amíg zsidók róla van szó.

Lehet, hogy a mai feszült légkörben szükség van az arab övezetben a katonai kormányzó által diktálta rendre. De ne várjuk el, hogy ez a szükségesnek mondható rossz, megszeretessen bennünket az arabokkal.

Gondoljunk csak arra, hogy egyes vidékeken liba-

Veszélyes párhuzam

Távol áll tőlem, hogy egy ilyen párhuzam veszélyes félreértéseket rejtő örvénybe bocsátkozzam, de nem álom meg, hogy le ne írjam a szomorú igazságot: a mi arabjaink sorsa az európai zsidó törvények korszakát juttatja eszembe.

Az utazási tilalom gétót teremt, az arab mezőgazdától a földjét veszik el, hogy zsidót ültessenek a helyébe és sokszor intézkednek adminisztratív uton sorsuk felett. Az uralkodó nép nagy többsége pedig nem érdekli azután és nem is törődik vele, mi történik az elnyomott kisebbséggel. Akin pedig tudomása van róla, meggyőzi önmagát, hogy sajnos ennek így kell lennie és nem lehet más kép — a haza érdekében.

Ahol Mikunisz képe függ...

A názáreti politika... Szővevényesebb, mint a miénk.

Mi csak politikai és vallási színezetű pártokat ismerünk. Az araboknak ezenkívül még családi jellegű partjait is vannak. Európai értelemben vett pártpolitikát csak a kommunista és a Mápám csinálnak Názáretben, a katolikusok és az ortodoxok természetesen vallási érzelmeiket kevernek a pártbarcba, míg a mohamedánok a régi feudális idők tradíciói szerint egy-egy nagy és gazdag család köré csoportosulnak, jobbágycsoportok módjára.

Öt piasztér ellenében egy koszos kis arab kölyök vállalja, hogy elvezet a kommunista párt helyiségeibe.

Mit nem hirdetnek a kommunisták...

Taufik Zayad, a párt názáreti tagozatának titkára.

Hallottam már a nevét. A katonai kormányzó rendőri felügyelet alá helyezte, mert a környékbeli falvakban felszólította a lakosságot, hogy ne fizessen adót. En is bemutatkozom.

... pártönkivüli független napilap munkatársa. Elmosolyodik.

Persze gixert követtem el. Megfelelkeztem róla, hogy a Kol Háám az egyetlen igazán független lap az országban.

A falon Lenin képe. Balkezfél kis könyvszekrény, benne szovjet irodalom és propaganda füzetek. Sajnálatos módon állapítjuk meg, hogy

Írta: Lampel Tamás

— Második cikk —

Tulnyomó többségüknek egyetlen bűne, hogy felültek vezetőik felelőtlen propagandájának és egyrészt a zsidóktól való félelmükben, másrészt pedig abban a biztos reményben menekültek el, hogy napokon belül vissza térhetnek jogos tulajdonukba. Ezek a nincs telenek nemcsak ideológiák, vagy arab nacionalista érzésektől vezetett gyűlölközés. Az ő számukra — legalábbis úgy érzik — csak a második forduló hozhat megváltást.

szorban állnak az arabok a körzeti katonai kormányzó irodája előtt, ahol egy tisztviselő utazási engedélyt állít ki számukra. Anélkül nem hagyhatják el körzetüket, bármilyen békés és rendes polgárok legyenek. Vagy gondoljunk arra, hogy a katonai kormányzóknak jogában áll bírósági tárgyalás nélkül száműzni falujából, vagy Názáretből mindenkit, aki véleménye szerint „veszélyezteteti a közrendet”. Mindezek távoiról sem nevezhetők demokratikus intézkedéseknek. Akár indokoltak, akár nem.

Felmerül a kérdés: Nem lenne-e célravezető liberálisabb politikát folytatni az arabokkal, az „erős kéz” rendszere helyett? Miért nem próbálnak meg hatóságaink politikai pártjaink, nemzeti intézményeink „aszsimilánssá” a szó nemezebb értelmében „állampolgárokká” nevelni az arab kisebbséget? Okosan? Jó bánásmóddal és való demokráciával. Nem vagyunk sem olyan erősek, sem olyan gyengék, hogy ellenséget csináljunk abból, aki barát is lehetne.

Mi azonban ahelyett, hogy okos politikával megnyernénk magunknak természetes ellenségeinket, elidegenítjük őket és hagyjuk, hogy maguk között játsszák a kisdud politikai játékaikat — Izrael számlájára.

A forró aszfalt a cipőn keresztül is süti a lábamat, kis meztelbáb vezetőimnek azonban meg se kottyan. Odaérünk. A fiu eltűnik, mint a kámfor. Papája ugylátszik valamelyik ellenpárthoz tartozik és a gyerekek fél, hogy felfedezik „baloldali összeköttetéseit”.

Keskeny lépcsők vezetnek fel az emeletre. Tudom, jó helyen járók — a folyosón Mikunisz képe függ. Onnan két szoba nyílik. Az egyikben három európai öltözött fiatalember és egy lány beszélgetnek. Amikor bejelentem jövetelem célját, gyanakodva mérnek végig. Azután felkel egyikük, át-megy a szomszéd szobába, ahonnan néhány perc múlva cingár, bajszos fiatalember lép ki és beinvitál.

ő nem beszél héberül, jómagam pedig legfeljebb ha káromkodni tudok arabul. Angolul folyik a szó.

Abból, amit elmond, megtudom a kommunista nagy népszerűségének titkát ebben a városban, amelynek lakói tudják, ki volt Szálán, hallottak Leninről, nem tudják ki volt Marx és soha nem hallottak „A töké”-ről. Legkevesebb pedig arról vannak informálva, hogy Marx történetesen zsidó volt. A titok: a názáreti kommunizmus — opportunisták.

Nem kollektív mezőgazdaságot hirdet, nem beszél sokat gazdagok és szegények közötti különbségről, nem hirdet proletárforradalmat. A názáreti kommunista

párt kizárólag az aktuális helyi bajokkal foglalkozik. És ez a hálás politika.

...és mit követelnek

Nincs elég iskola és a hatóságok mégis 10 és 20 fontokat szednek be a lakosságtól nevelésügyi adó címén, — panaszkodik Zayad — a mezőgazdasági termékeket alacsony áron kell

Mi mindezen segíteni akarunk és fogunk

Magabiztosan, határozottan beszél Zayad, tudja mit mond, tudja mit akar, intelligens, képzett, felvilágosult. Adatok állnak rendelkezésére, bizonyítékok, számok és nevek. Mindez megkülönbözteti őt és társait politikai ellenfeleitől. Ez sikerük másik titka. De fő, az opportunizmus.

Opportunisták, óh!

Hogy csak egy kis példát mondjak el: A többi pártok felől érdeklődöm. Lekicsinyülő, lenéző hangon beszél rólok. Vezetőjük közül felsorolja mindazokat, akik szorinte a mufti emberei voltak, vagy egyszerűen „népellenesek”. Többek között megemlíti Fáruh Jákuhot, az egyik mohamedán lista vezetőjét.

De hiszen maguk koalíciós tárgyalásokat folytattak velem? Ha jól tudom a polgármesteri széket ajánlották fel nekik, csak hogy magukhoz csatlakozzon.

Mosolyog. Nevet rajtam, hogy én milyen naiv vagyok.

Mi hajlandók vagyunk bárkivel érni, bárkivel együtt működni, ha az elfogadja a mi irányításunkat.

Na igen, azért is vádolják magukat azzal, hogy összejártsanak a zsidófaló mufti pártjaival. A lényeg, hogy azok magukra szavazzanak.

Dühös leszek, de változatlanul csendes, udvarias.

A mufti barátai nem velünk, hanem ellenünk vannak. Mi nem vagyunk Izrael-ellenesek, — ők azok. Mi csak az elnyomott nép jogaiért küzdünk.

Ezt a mondatot, mintha már hallottam volna. Tény, hogy a kommunista a legutóbbi helyi választásokon 3034 szavazatot kaptak, az összeszavazatok negyven százalékát, hat helyett a 15 tagú városi tanácsban. A fennmaradó kilenc tanácsosi széket igen tarka-barka társaság foglalja el.

Öszentsége a pápa ravasz helytartója

Georgius Chákim, „Akkó, Haifa, Názáret és a Galil” görög-keleti püspöke, a legmagasabb keresztény egyházi személyiség az országban. Politikai multja izraeli szemszögből nézve a legjobb akaratú is sötétnek mondható. A mandátum idején, mint a mufti barátját, arab sovínisztát és határozott anticionistát ismerték.

1948 áprilisában Libanonba menekült a Haifát felszabadító izraeli csapatok elől. Ott az UNO delegáció tagja lett és többek között résztvett egy bizottságban, amely előtt Aba Even jelent meg Izrael képviselőként. Chákim nem egyszer szállt sikra Izrael ellen olyan kijelentésekkel, mint „miénk a Szentföld és örök-ké a miénk marad,” vagy az 1948 november 14-én a párisi Notre Dame-ban tartott beszédében, amelynek során követelte a szenthelyek megőrzését — a zsidókkal szemben.

Nem csoda hát, hogy nagy meglepetést keltett, amikor a külügyminisztérium engedélyével 1949 februárjában visszatért az országba. Ekkor kijelentette, hogy nem kíván többé politikával foglalkozni. Nemsokára maradt csendben. Hamarosan előhozakodott

beszövegét, Evtizedek óta vízhiány van Názáretben és alig tettek valamit annak enyhítésére. Sok a munkanélküli és ezeknek nem adnak engedélyt a város elhagyására, nehogy az arab körzeteken kívül szerezzenek munkát. A falvakban nincsenek orvosok, nincs villany, nincs telefon. Az ártatlanul elűzött arab menekülteket nem engedik vissza és a katonai kormányzó elnyom minden demokratikus megmozdulást.

terveivel, amelyek „arabok és a zsidók közötti békét” voltak hivatva megmenteni. Eleinte lakosság-

A püspök nem próféta még

Chákim nagyon jól tudja, hogy kormányunk nem akar nyílt összeütközésbe kerülni a Vatikánnal, amelynek világpolitikai befolyása, különösen a velünk szembe forduló délamerikai államok körében, még ma is ismét értelmű nyilatkozatokat, vagy pedig kéthetente megjelenő lapjában a hatalmas. Ezért engedheti meg magának a már nem „El Rábátá”-ban írott kormány ellenes cikkeket, amelyek nem sokban különböznek a kommunista „Áltárhád” lázító írásaitól.

Hogy nagyobb súlyt adjon szavának, Chákim a külföld előtt, mint Izrael lojális polgára szerepel, aki nek egyetlen vágya, hogy békés arab-zsidó kooperációt létesítsen, de egyelőre megelégedne azzal, ha biztosíthatná az arab kisebbség elemi érdekeit. A New York Times munkatársának tett egyik nyilatkozata jellemző legjobban ezt a két kulacsos politikát. Többek között ezt mondta: „Sok panaszunk van, de különben élvezük az összes szava-

A vörös kalapács fejbe talál útni

Küzdelmében, csak egy színteremben, a klálcionista párt is támogatja. A két nagy izraeli párt, a Mápáj és a klálcionisták, ugyanis állandó harcban állanak egymással a nemkommunista arabok szimpátiájának megnyeréséért, ami nem egyszer vezet a klálcionista Rokách belügyminisztériuma és Éarét miniszterelnöksége közötti nézeteltérésekre.

Az egyháznak pénze is van bőven — tellett a propagandára — de mindhiába. Láttam Chákim „d” jelzésű színes plakátját Názáret utcáin: kefiás arab, torokán a sarlóval, amint fejére lezudul a vörös kalapács.

Basáskodnak az effendik

A harmadik csoport, a mohamedánok. Ezek a Zuhábi és más tekintélyes arab családok hívei, effendik, akik birtokában vannak egész körzetek földjének, övök a hatalom. Különösen a falvakban nagy a befolyásuk, de magában Názáretben is egy-egy mohamedán lakónegyed felett más és más család basáskodik. A Mápáj — távol minden ideológiai elgondolástól — az arab lelkekért folytatott va-

Summa summarum:

A kommunista öntudatlapban: „Vörös uralom Názáretben”, „A kereszténység szent városa kommunista kezén”, „A vörös Názáret” és hasonlók.

Nehéz lenne megállapítani, hogy a mufti hívei és a többi vérszomjas zsidógyűlölők, a három csoport közül melyikre szavaztak. És ez szomorú. Mert ez azt jelenti, hogy egyikkel kapcsolatban sem merülhetett fel az Izraellel szembeni lojalitás „gyanuja”. Ezt a levelet mi főztük magunknak.

eserét követelt oly módon, hogy az arab országokban élő zsidókat telepítsék Izraelbe és viszont. Ez ellen még izraeli oldalról sem nagyon hangzott el kifogás. Azóta azonban „megszólták Chákim lelkiismerete” a szerencsétlen menekültek szenvedései hallatára és követelte telepítsék őket vissza Izraelbe, vagy pedig fizessenek neki kártérítést. Lakosságcsereéről többet nem beszélt.

A Notre Dame-i szellem pedig az évek folyamán csak fokozottabban érezhető Chákim nyilatkozataiban. Mint a pápa szellemének hű képviselője, Chákim ma is követeli Jeruzsálem internacionalizálását.

badságokat”. Vedd, ahogy akarod.

A kétszínű püspök, aki többször járt külföldön, sok figyelmet szentelt a kommunista kérdésnek is. Ebben az irányban súlyos kudarcot vallott Názáretben. Azt jósolta ugyanis, hogy a kommunista Krisztus vákorszában a szavazatoknak legfeljebb 10-15 százalékát tudják megszerezni. Ebből a téves feltevésből kiindulva, biztosította Tissran kardinalist, aki a Vatikán közlekedési osztályának vezetője, hogy az egyesült katolikus pártok megnyerik a názáreti választásokat. Mon signore Anton Vargani, jeruzsálemi pápai nuncius kétkedett a katolikusok győzelmében. Neki lett igaz. A kommunista két-szerannyi szavazatot kaptak, mint Chákimék. Azóta jelen tősen megromlott a viszony a két egyház között.

Pedig micsoda erőfeszítéseket tettek! Az Egyház kiátkozással fenyegette és fenyegette mindazokat, akik hallgatóságosan vagy aktívan a kommunista kezére játszanak.

A plakát pontosan kifejezi Chákimék sikertelenségének okát. Egyetlen lényeges programponthoz jutott, a kommunista-ellenesség. Amit pozitívet ígérnek valójában nem sokban különbözik a kommunista ígéretektől, de hangjukat elnyomta a szélsőségesen éles vörös propagandás hangja. Mindkét fél 3 alapkövetelése: a katonai kormányzat megszüntetése, az adók csökkentése és a menekültek visszatelepítése. A vallásos színezetű pártokhoz tartozik még a két ortodox lista, amely egy-egy tanácsosi helyet szerzett és nem sokban különbözik Chákiméktől.

Képeslap

Egy gyerek ül az autóbuszban, akinek alaposan csepeg az orra. Egy „jóságos bácsi” megszólítja:

— Kisfiam, nincs zsebkendőd?

— Van, de nem adom kölcsön — hangzik a válasz. (Rire, Párizs)

Natchez (Missouri állam) város képviselőtestülete elé az egyik városatyja javaslatot terjesztett, hogy a helyi állatkertben lévő elefántnak megfelelő mennyiségű sört adjanak, mert csak így lehet elfeledtetni vele a rabság bánatait és jó közérzetét biztosítani. (New York Times)

A teve nőszüni akar és felkeresi a teve-házasságközvetítőt.

— Lenne egy jó partim az ön részére — mondja a házasságközvetítő, — kedves, szép, művelt, okos tevehölgy az illető és szép hozományja is van.

— És mi a testi hiba? — érdeklődik a völegényjelölt. — Nincsen púpjá... (Dávár Hásávua)

Kérdés: Miért tűnnek el a névtáblák egyes minisztériumi főtisztviselők ajtajairól Budapesten?

Válasz: Régi jóbarátja keresi fel hivatali szobájában az egyik minisztériumi főtisztviselőt. Csodálkozva szól hozzá:

— Öregem, ezt nem értem. Legutóbb, amikor nálam jártam, hatalmas tábla volt kint, amelyen ez állott: „Haccsekfalvy Dettre dr., igazságügyi főtanácsos”. Miért szedted le a felírást? Mire a válasz:

— Azért, mert tudni sem akarok róla, hogy ki vagyok és mit csinálók. (Emigráns Borsszem Jankó)

Joseph Norkay farmer felesége a férj lelki gonoszsága címén kérte házasságának felbontását. A válogatott Mrs. Norkay előadta, hogy férje idült alkoholista, aki minden pénzt italra költi, viszont, ha ő akar a pohárhoz nyulni, a férje megakadályozza benne és közben az alkoholfogyasztás veszélyeiről tart neki előadást. (New York Times)

„Klasszikus” zenei vicc: A régi vezérigazgató meg-hívja az új „munkásigazgató” magához, feleségével együtt. Az új igazgató útközben kioktatta a feleséget:

— Idehallgass, fiam! Ezek a burzsujok rettenő beképzettek a tudásukra. Ne beszélj semmit, mert ezek rőtön kiröhögik az embert, ha valami marhaságot mond.

A látogatáson a munkásigazgatóné tényleg nem szól semmit, mindenre csak bólogat, legfeljebb igent, vagy nemet mond. Végül a régi vezérigazgatóné ezt mondja:

— Tegnap hallottuk Beethoven kilencedik szimfóniáját. Igazán gyönyörű volt.

A munkásigazgatóné, hogy végre ő is mondjon valamit, így felelt:

— Igen, utána láttam Beethoven urat hazafelé a 46-os villamoson.

A látogatás után a munkásigazgató dühösen neki-ront a feleségének:

— Mondtam, hogy ne szólj meg, mégis marhaságot mondta! A 46-os villamos már két hónapja nem közlekedik. Most a 72-es trolibusz jár azon a vonalon! (Emigráns Borsszem Jankó)

A LEGJABB AMERIKAI MODSZER, TOKELETES ES VEGLEGES
hajeltavoltas
Hochenberg Kató TEL-AVIV
Fogad naponta délelőtt 11 órástól délután 6 óráig.

Az izraeli lapok szinte állandó rovatót nyitottak az utóbbi időben a kigyóknak. A nyájas olvasó a reggeli kávéja mellé az UNO égisze alatt működő nemzetközi egészségügyi szervezet pontos statisztikáját is megkapja, amelyből megtudja, hogy évente hány ezer ember pusztul el kigyómarásban. Hátborzongató eseteket olvasunk kigyóvadászokról, hőstörténeteket ovodásgyermekről, akik pályás testvérkéjük életét a biztos haláltól megmentették, nyilatkoznak, hogy X nyári vendéglőjében soha egy fia kigyó sem járt, az csupán a konkurrenciája aljas kitálálása, szellemes humoreszketek egy óriásigényről, amit a midón a sikun bátor lakói megöltek, kitünt, hogy az egyik lakó kertjének öntöző gumicsöve volt. Mindezek után nézzük meg, mit is irtak a régi riporterek a kigyóról.

Az első hiteles tudósítást a kigyóról az Édenkertből kapjuk, Semmi okunk rá, hogy kételkedjünk benne, hiszen cáfolat sem érkezett azóta róla. Bár ki tudja! Könnyen meglehet, hogy az egész dolog Éva ügyes feltalálása volt, hogy így a tiltott gyümölcs évésének vádját enyhítse, az egész dolgot rákeate az ártatlan kigyóra, aki aztán méregfogával bosszulja most meg magát utódjain.

Nem hinném, hogy akadna e becses lap becses olvasói között olyan, aki ezt a hírt a kigyóról eredetiben vagy fordításban ne olvasta volna. Napról-napra újabb fordítások jelennek meg róla és az eredeti szöveg is állandóan terjed. Sohasem irtak és amíg a világ világ lesz nem fog szenzációsabb riportot ennél írni. Én ennek a riportnak minden egyes mondatát, szavát kitűnően megértem, a nyájas olvasó is bizonyára így van vele és mégis rengeteg kommentár íródott az idők folyamán róla össze, mindegyik magtoldja a szenzációt valamivel, mindegyik igyekszik még élvezetesebbé, érdekesebbé tenni a riportok eme riportját.

Kérem, nekem be kell vallanom, hogy én újságíró-akadémianak soha a tájékaán sem jártam, azt a csekély készséget, amellyel rendelkezem, innen lestem el, a Genesis harmadik, a kigyóról szóló fejezetéből. Ez egy riport, amelyet évről-évre a templomban is felolvasnak, hangjelekkel látták el, hogy annál fülbemásozabb legyen, papok mottóul használják, citálnak belőle, hosszú beszédeket építenek fel az alapján. Én alig várom, hogy Börsés szombatján Grünfeld ur a zsinagógában eltrillázza és otthon nem állom meg, hogy mégegyszer átnevonuljak rajta, eredetiben, fordításban és egy tucat kommentárral.

Ha én egyszer lapot alapíthatnék, évről-évre újra leközlénném ezt a páratlan esetet szenzációs fő és alci-mekkel, kb. így: A kigyó. Irtá: Mose ben Amram. Alcímek: A kigyó rászedi az asszonyt. Ádám és Éva észreveszik, hogy meztelenek. Isten megdorgálja őket. A kigyó elátkozása. Az asszony büntetése. Ádám büntetése. Ádám és Éva felöltözése. Fügefalevél. Ki-üzetésük az Édenkertből.

Hadd fussunk keresztül a Biblián, hadd lássuk, mit is tudtak a régiek a kigyóról, amely már az izraeli könyvtárakban is hivatalan vendég lett.

A Biblia szereti a kigyókról szóló hasonlatokat. Dán törzsét is Jákob a kigyóval hasonlítja össze: „Dán lé-szen kigyó az uton, vipera (sőfifon) az ösvényen, megmarja a ló körmeit, hogy a rajta ülő hátra essék.” (M. I., 49,7) Dán hirtelen és zaj nélkül támadja meg a. ellenséget, ott, ahol az a veszedelmet legkevésbé sejtene, megmarja a ló körmeit, ami a lovast földre veti.

Itt már kétféle kigyót találunk, a közönséges ná-chást és a mérges sőfifont, amellyel különben csak itt találkozunk.

Alig van a Szentírásnak könyve, ahol a kigyó elő ne fordulna. Tudjuk, hogy Mózes botja is kigyóvá változott. Persze, az egyiptomiak, mint mindenütt a galutban, ezt is eltanulták a zsidóktól. Itt a kigyók családja a „tánin”-nal bővíül, de hogy ide tartozik, az a 15. versből is kitűnik. (M. II., 7)

Irtá Löwenkopf Kálmán

Az izraeli lapok szinte állandó rovatót nyitottak az utóbbi időben a kigyóknak. A nyájas olvasó a reggeli kávéja mellé az UNO égisze alatt működő nemzetközi egészségügyi szervezet pontos statisztikáját is megkapja, amelyből megtudja, hogy évente hány ezer ember pusztul el kigyómarásban. Hátborzongató eseteket olvasunk kigyóvadászokról, hőstörténeteket ovodásgyermekről, akik pályás testvérkéjük életét a biztos haláltól megmentették, nyilatkoznak, hogy X nyári vendéglőjében soha egy fia kigyó sem járt, az csupán a konkurrenciája aljas kitálálása, szellemes humoreszketek egy óriásigényről, amit a midón a sikun bátor lakói megöltek, kitünt, hogy az egyik lakó kertjének öntöző gumicsöve volt. Mindezek után nézzük meg, mit is irtak a régi riporterek a kigyóról.

Az első hiteles tudósítást a kigyóról az Édenkertből kapjuk, Semmi okunk rá, hogy kételkedjünk benne, hiszen cáfolat sem érkezett azóta róla. Bár ki tudja! Könnyen meglehet, hogy az egész dolog Éva ügyes feltalálása volt, hogy így a tiltott gyümölcs évésének vádját enyhítse, az egész dolgot rákeate az ártatlan kigyóra, aki aztán méregfogával bosszulja most meg magát utódjain.

Nem hinném, hogy akadna e becses lap becses olvasói között olyan, aki ezt a hírt a kigyóról eredetiben vagy fordításban ne olvasta volna. Napról-napra újabb fordítások jelennek meg róla és az eredeti szöveg is állandóan terjed. Sohasem irtak és amíg a világ világ lesz nem fog szenzációsabb riportot ennél írni. Én ennek a riportnak minden egyes mondatát, szavát kitűnően megértem, a nyájas olvasó is bizonyára így van vele és mégis rengeteg kommentár íródott az idők folyamán róla össze, mindegyik magtoldja a szenzációt valamivel, mindegyik igyekszik még élvezetesebbé, érdekesebbé tenni a riportok eme riportját.

Kérem, nekem be kell vallanom, hogy én újságíró-akadémianak soha a tájékaán sem jártam, azt a csekély készséget, amellyel rendelkezem, innen lestem el, a Genesis harmadik, a kigyóról szóló fejezetéből. Ez egy riport, amelyet évről-évre a templomban is felolvasnak, hangjelekkel látták el, hogy annál fülbemásozabb legyen, papok mottóul használják, citálnak belőle, hosszú beszédeket építenek fel az alapján. Én alig várom, hogy Börsés szombatján Grünfeld ur a zsinagógában eltrillázza és otthon nem állom meg, hogy mégegyszer átnevonuljak rajta, eredetiben, fordításban és egy tucat kommentárral.

Ha én egyszer lapot alapíthatnék, évről-évre újra leközlénném ezt a páratlan esetet szenzációs fő és alci-mekkel, kb. így: A kigyó. Irtá: Mose ben Amram. Alcímek: A kigyó rászedi az asszonyt. Ádám és Éva észreveszik, hogy meztelenek. Isten megdorgálja őket. A kigyó elátkozása. Az asszony büntetése. Ádám büntetése. Ádám és Éva felöltözése. Fügefalevél. Ki-üzetésük az Édenkertből.

Hadd fussunk keresztül a Biblián, hadd lássuk, mit is tudtak a régiek a kigyóról, amely már az izraeli könyvtárakban is hivatalan vendég lett.

A Biblia szereti a kigyókról szóló hasonlatokat. Dán törzsét is Jákob a kigyóval hasonlítja össze: „Dán lé-szen kigyó az uton, vipera (sőfifon) az ösvényen, megmarja a ló körmeit, hogy a rajta ülő hátra essék.” (M. I., 49,7) Dán hirtelen és zaj nélkül támadja meg a. ellenséget, ott, ahol az a veszedelmet legkevésbé sejtene, megmarja a ló körmeit, ami a lovast földre veti.

Itt már kétféle kigyót találunk, a közönséges ná-chást és a mérges sőfifont, amellyel különben csak itt találkozunk.

Alig van a Szentírásnak könyve, ahol a kigyó elő ne fordulna. Tudjuk, hogy Mózes botja is kigyóvá változott. Persze, az egyiptomiak, mint mindenütt a galutban, ezt is eltanulták a zsidóktól. Itt a kigyók családja a „tánin”-nal bővíül, de hogy ide tartozik, az a 15. versből is kitűnik. (M. II., 7)

vagyonukat (ajándékukat) és a tevék pupján kincseit egy néphez, mely nem használja (neki semmit).” (Jezs. 30,6.)

Van ugy, hogy a próféta a saját népével kapcsolatosan példálózdi a kigyóról: „Baziliszkus (cifoni) újabb név) tojásokat költöttek ki... aki tojásaikból eszik, meghal, s amit el is tipor-nak, viperának kél ki.” (Jezs. 59,5)

Jeremiás az Isten szavait idézve, az Észak felől betörő ellenséget hasonlítja a kigyóhoz: „Mert ime én bocsátok reátok kigyókat, baziliszkusokat, amelyek ellen nincs ráolvasás és megmarnak benneteket.” (8,17)

Egyiptomot is utól éri a végzet, úgy fut a közeledő ellenség elől, mint a kigyó, aki az erdei favágók bal-tája elől menekül: „Hangja olyan, mint a csuszó kigyóé, mert haddal mennek rá és fejszékkel támadnak rá, mint a favágók.” (Jer. 46,22)

Érthető, hogy Amosz próféta, aki a pásztorok közül került a próféták sorába, az erdő, a mező vadjai se-regéből veszi hasonlatait. Várta a nép „az Isten napját”, a segítség a győzelem napját. A próféta azonban egyebet jósol, vilá-gosság helyett homályt, sötétséget, megsejtes helyett futást, menekülést.

„Amint futamodik valaki az orozslán elől és rátalál a medve, aztán bejön a ház ba és odatámasztja kezét a falhoz és megmarja a kigyó.” (Amosz 5,19.)

A kigyó eszerint a háznak is gyakori vendége lehetett.

Nincs menekvés az Ur haragja elől, akárhova rejtőzik is az ember előle, utól éri. akárcsak a kigyó.

„S ha elbujnak a Kármel csucsán, onnan is felkutat-om és elveszem őket s ha elrejtőznek szemeim elől a tenger fenekén, onnan ren-delem a kigyót, hogy meg-marja őket.” (U. o. 9,3)

Itt a tengeri kigyóról van szó, amelyről itt esik először említés.

De a zsoltáros király is megerősíti: „Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

Csak egy kis türelem meg. Ahogy erősödik a nép törzse, új ág hajt ki győ-keréből és akkor megválto-zik itt teljesen minden:

„Es lakozik a farkas a bárányal és a párdúc a gö-dőlyével heverész; borju, orozslánkőlyök és hibóba rom együtt és egy kis füv vezet őket. Tehén és medve lelegésznek, együtt heverész nek kölykeik; az orozslán pedig, mint az ökör szalmát eszik. És játszadozik a cse-csemő a vipera lyukánál és a baziliszkus szemére az el-választott gyermek nyujtja ki kezét. Nem ártanak és nem rontanak egész szent hegyemen, mert megtelt az ország az Örökkévaló meg-ismerésével, mint vizekkel, melyek a tengert borítják.” (Jezs. 11, 6-9)

Az Uj Kelet június 18-iki számában „Antiszemiták és zsidók az új magyar iro-dalomban” címen közöltük dr. Horovic Tivadar cikkét, amelyben többek között megemlékezett Mesterházi Lajosnak az Irodalmi Uj-ságban megjelent regény-részletről.

Hámos György, a Szabad Nép irodalmi munkatársa „A gyáva halálról” címen reagált erre a regényrészlet-re, és pedig az Irodalmi Uj-ság „fellebbezési fórumá-nál”, a Csillag című irodalmi folyóiratban. Nem érdek telen Hámos György tiltakozó irását is elolvasni. Eze ket írja Hámos György:

Mesterházi Lajos az Iro-dalmi Ujság legutóbbi szá-mában részletet tett közzé készülő regényéből. A rész-letről hadd idézzek most néhány sort:

„...Szép sorban kellett állniok odalent az Erzsébet-hídnál, a Dunaparton. Maradt még golyó a géppisztolyok hátában; az ő tarkójuk ba, hátgerincükbe is jutott acél. Elegendő a gyáva halálra. Egy rövid sortűz-zel a Dunába söpörték ő-ke-t.”

Az olvasó, aki csak e né-hány sort ismerné a regény részletből: vajon mire gon-dolna, — kiknek a halálá-ról számol be a szerző? Kik azok, akiket „egyetlen sor-tűzzel a Dunába seprtek?” Kik azok, akiknek tarkó-jába, hátgerincébe jutott még acél „elegendő a gyáva halálra? Kik azok, akik nek megölését ennyire rész-vétlenül, gunyoros hangon veszi tudomásul?

Nem mások, mint az irtó-zatos emlékü dunaparti tö-megkivégzések áldozatai, öregemberek, férfiak, asszo-nyok, gyerekek és fiatal le-ányok: zsidók és szókött katonák, akiket a pincék mélyéből előrángatva, fél-holtra kínozva és éheztetve, ruhátlanul és géppisztolyok csövei előtt tereltek a ha-lálba. Micsoda megfontolás, milyen irói szándék, milyen torz indulat bélyegzi hát gyáváknak azokat, akiket a legádázabb és leggyűlölete-sebb ellenség gyilkolt meg?

Persze, viselkedhetik gyá-ván az is, akit az ellenség gyilkol meg. Például, ha mások elárulásával, valami te nagy eszme megtaga-dásával igyekszik megvás-sárolni életét. Az elbeszélés-ben azonban szó sincs az ilyesmiről. Ezek a „gyáva” emberek a csikorgó hideg-től és a belső iszonyattól vacogva, lehajtott fejfel, szótlanul mennek a fegy-veres pribékek közt. Nem tesznek egyebet, nem gon-dolnak másra: félnek a ha-láltól. Félnék a haláltól — és nem éneklük az Interna-cionálét. (A legtöbbben való-színűleg nem is tudják.) Ezért „gyávák”.

Az elbeszélés két hőse ugyanis éneklé. S a szerző azt hiszi, hogy hősiességük nagyobbnak tűnik, hatáso-sabb és „feltűnőbb” ha kontrasztként mögöjük állít-ja a vacogó tömeget, amely-lyik rájuk pisszeg, amelyik könyörög nekik, hogy ne énekeljenek. Milyen kegyet-lenség és milyen izléstelen-ség ilyen szituációt terem-teni; ilyen áron hőskéket fel-emelni! S mennyire vissza-jára fordul. A hősök lesz-nek kisebbek attól, ha csak a gyávák közül tűnnek ki. Aki nem hő: az még nem gyáva; s aki gyáva: az nem hő is már.

Az irói átélés hiánya és az érzéskolt hatás keresés juttathat csak jó író ilyen keserves zsákutcába. Ha Mesterházi kísérletet tett volna arra (és ez menyi-

re írói feladat), hogy ennek a halálba induló kis csoportnak lelkiállapotát átélje: képtelen lett volna gyávák-nak bélyegezni őket. Így ez a csoport csak hálátlan sze-repű statisztéria a főhősök szolgálatában. S a helyzet átélésének teljes hiánya, az írói önkény teszi csak lehe-tővé, hogy a géppisztolyos pribékektől körülvett fő-hősök majdnem teljesen vé-gigénekelhetik az Interna-cionálét, anélkül, hogy ban-tódásuk esnék, — mert a nyilas örök meglepetésükbe csak az ének végén tér-ne-nek magukhoz.

Meg kel mondanom én is nehezen csudtam fel meg-lepetésemből az elbeszélés végén, — ha nem is olyan nehezen, mint a nyilas örök.

Nem elemzem most kész-akarva a regényrészlet szá-mos erényét: a fasizmus gyávaóságának és gyilkoló-dühének dialaktikus ellen-tétét önmagában megteszté-sítő nyilasparancsmokra kitünő megformálását; az előadás nagy erejét és érzékletességét. Nem szóltam erről, hiszen nem az egész regényről beszéltem, hanem — egyetlen részlet alapján — Mesterházi legjellemzőbb és „legveszedelmesebb” hi-bájáról: a mondanivalótól el-vont hatás kereséstől, és ami szorosán összefügg ezzel — a pozitív hősök ábrázolásá-nál tapasztalható erőfejlé-séről. „Mindig rendkívül helyzeteket teremteni a hő-s számára” — talán ebben a megfogalmazásban foglal-ható össze a leginkább ez az alkotás mód. Mesterházi haj-lamos arra, hogy e „rendkí-vüliséget” a realitás, az iz-lés, sőt, amint ez a regény-részlet tanúsítja, egy kissé még a világnézet rovására is: áldozatot hozzon. Ugy érzem, hogy új regény ki-adása előtt baráti kötelessé-gem őt figyelmeztetni.

Figyelemre méltó és a ma gyarországi új irodalompi-lyára jellemző Hámos György cikke, mely — mint említettük — a Csillagban, a Magyar Irók Szövetségé-nek szócsovében jelent meg. Viszont elsmorított, hogy Mesterházi Lajos nem tar-totta még szükségesnek, hogy legalább védekezzenek, „önkritikát gyakoroljon”.

„Mert te azt mondtad: Az Örökkévaló az én menedé-mem, a Legfelsőt tetted menhelyedde, nem esik meg rajtad szerencsétlenség és csapás nem közeledik sátradhoz, mert az ő angyalait rendeli melled, hogy megör-örizzenek téged mind az ut-jaidon. Tenyerükön hordana-k téged, hogy kőbe ne üssed lábadat. Oroszlán és vipera fölött lépdelsz, letip-rasz fiatal orozslánt és sár-kányt.” (Zs. 91, 9-13.)

TÖBB MINT 1000 változatos étrendet ISMERTET A HÍRES

WIZO Szakácskönyv

német fordításban. Minden tudnivalót megtalál benne a változatos étrendhez. ÁRA 3 FONT 950 PRUTA A megjelenés hónapjában, júliusban, csak IL 3.500. Kapható minden könyvkereskedésben. Kiadja: NER LTD., T. A.

KÉSZPÉNZT KÖLCSÖNÖZ LOMBARD „NILI” aranyra, ezüstre, briliánsra. Milve Amámlra, „Bearer Bonds”-ra T. A., ALLENBY SZOBA: 16 56 (Allenby mozi mellett) 8 Uj Kelet 1954 VII 23

A LEGMODERNEBB kész és rendelés utáni nagy választékban BODNER, JAFFA 239-es utca 18. sz. — Tel. 82706. (Fogház mellett.)

„Gáné Simson” Askalon A LEGMODERNEBB ES LEGELEGÁNSABB szálló — penzió KITÜNŐ KÖSER KONYHA, UDVARIAS KISZOLGÁLAS. Remek ellátást biztosítanak a tulajdonosok: Kővári Ernő és neje Berkó Szidi

Végleges, nyomtalan szőrtávolítás tökéletes ARCAPOLAS LA BELLA Dr. Kovács Elemérné kozmetikai szalonjában. Tel-Aviv, Jehuda Halévi 104. (Dipl. Bpest — Bécs)

Emlékezés Beregi Árminra

— Halálának első évfordulóján —

Pontosan egy évvel ezelőtt, tamuz 25-én halt meg Beregi Ármin, a magyarországi zsidóság nagy vezetője, a magyar cionista mozgalom kiváló harcosa, jisuvi világunk prominens vezető személyisége. 74 éves korában ragadta el tőlünk őt a halál, hosszú, kínos szenvedés után, szellemi erejének töretlen frissességén, maga mögött hagyva több, mint egy fél évszázad zsidó és cionista közösségi élet hatalmas munkáját, minden szép élményét és nagy eredményeit.

Budapesten született 1879-ben. Középiskoláit a magyar fővárosban végezte, majd beiratkozott a műegyetemre és építészmérnöki képesítést nyert. Vallásos polgári családból származott, de a szülői házból még hallomásból sem ismerték a cionista mozgalmat. Főiskolai hallgató korában, 1900-ban megismerkedett Herzl Tivadarral és akkor 21 éves Beregi egy cionista lett. Tanulmányainak befejezése után a Ganz-Danubius gyár mérnöke lett. Itt került össze Bisseliches Mózes-szel, aki szintén, mint mérnök működött a vállalatnál. Bisseliches akkor a Makka-bea budapesti egyetlen hallgatók cionista egyesületének vezetőségi tagja volt. Az ő meghívására Beregi belépett az egyesületbe és annak élete végéig lelkes, odaadó tagja maradt. 1910-ben a Magyar Cionista Szövetség (M. C. Sz.) elnökének választották meg. Ezt a tisztséget a legnagyobb szeretettel, a leghűségesebb odaadással töltötte be 1915-ig, az első világháború kitöréséig, mikor is, mint tartalékos főhadnagy katonai szolgálatra vonult be. A harcúterén megsebesült és többszörös kitüntetéssel kórházba került. Mint százados szerelt fel, elutasítva a hadserg kezei által való megmaradása esetére neki felajánlott órnagyi rangot.

Közvetlenül a háború befejezése után, a magyarországi forradalom első napjaiban, különösen a vidéken komoly antiszemita kitérőket jelezni kezdték. Tartani lehetett attól, hogy a nép haragja, egy részét háború minden következményeivel a zsidóság ellen fog fordulni. A harcúteréről hazatérő Beregi nem sokat tévővált. A magyar honvédelmi minisztérium engedélyével előzetes hozzájárulással megszervezte a zsidó karhatalmi légiót, melynek közel 15 ezer tagja volt, nagyobbára leszerelt zsidó katonák és tisztek. Ennek a mindvégig legális alakulatnak köszönhető, hogy a világháborút követően Magyarországon nem volt pogrom és a magyar zsidóság komolyabb vér és vagyonvesztés nélkül vészelte át a forradalmi időket.

A légió feloszlata után először Beregi működése a magyarországi Palesztina Hivatal igazgatói székében, melynek egyik alapítója volt. Sok száz ifjú hachsarátját és alijját készítette elő, nem ritkán a saját költségén.

1920-ban Bisseliches Mózes-szel és dr. Kahan Niszánnal együtt, mint a magyar zsidó küldöttség egyik tagja megjelent a londoni zsidó világkonferencián. Az erdélyi zsidóságot dr. Weiszburg Chajim képviselte a konferencián. A magyar kormány megadta az engedélyt a küldöttségnek a konferencián való részvételre, csupán azt kérte, hogy a küldöttség tagjai igyekezzenek a külföldön kedvező hangulatot teremteni Magyarországon mellett, mely akkoriban a békeszerződés aláírása előtt állott. A küldöttség tagjai erre igéretet is tettek, de kikötötték, hogy ennek ellenében

**Irta:
Dr. Engelberg Dezső**

a magyar kormány rendelje el a letartóztatásban levő dr. Lów Immanuel szegedi főrabbi azonnali szabadlábára helyezését, ami néhány heti halasztás után meg is történt. Egyébként a fenti küldöttség tisztelegget Londonban Max Nordau szállodai lakásán is és hosszasan elbeszélgettek az ősz vezérével a csonkamagyarországi, valamint az utóállamok zsidóságának sorsáról.

Beregi 1921-ben került Erec-Jiszráelbe, ahol a tel-avivi „Szilikát” cég egy nagyméretű téglagyár meg-

építésével bizta meg. Ugyan csak ő építette a rison-le-cioni üveggár tetőszerkezetét. A telavivi Bét Hádár palota (Citrus-House) vasbeton-konstrukciója is az ő műve. Egy év múlva visszatért Budapestre, áldásos tevékenységének előbbi színhelyére és folytatta a cionista munkát ott, ahol egy év előtt abbahagyta.

Kevesen tudják, hogy Beregi tagja volt a magyar Szabadkőműves Rendnek. Az illetékesek eleinte szabdoztak a felvétel ellen, tekintettel Beregi cionista múltjára, mely akkoriban nem volt jó ajánlólevél az exkluzív magyar társaságok felé. Miután Beregi megtartotta bemutatkozó-előadását, melynek tárgyául éppen a cionizmus ismertetését választotta, a Rend budapesti páholya megnyitotta kapuit Beregi számára.

Dr. Kahan Niszánnal és Bisseliches Mózes-szel együtt Beregi sokat dolgozott a M. C. Sz. alapszabályainak elfogadtatása és a мүködési engedély elnyerése érdekében, aminek eredményeképpen — közel 25 évig tartó heves küzdelem után — a magyar belügyi kormány 1928-ban elismerte a M. C. Sz. jogi személyiségét és elrendelte annak bejegyzését az egyesületekről vezetett jegyzékbe.

Beregi óriási sikereket aratott a cionista mozgalomban, mint kiváló szónok. Hétről-hétre megjelent a nagyobb vidéki városokban, ahol a cionista gondolatot terjesztette. Mindenütt, ahol megjelent a zsidók kitörő lelkesedéssel fogadták és meleg ünnepélyesen részesítették. A magyarországi cionista mozgalom veteránjai közé számított, aki nem mindennapi tehetsége és nagy tekintélye révén az idők folyamán példátlan népszerűsége tette szert.

Sokoldalú elfoglaltsága mellett Bereginak ideje jutott arra is, hogy behatóan foglalkozzék orvostudományal — eredetileg orvosnak készült, — botanikával, festéssel, zenével és irodalommal. Irodalmi tevékenysége különösen az 1935-ben megjelent „Isten árnyékában” c. kétkötetes regényében jut kifejezésre, melyben palesztinai élményeit dolgozza fel nagy gonddal, érdekes epizódok és színes leírások formájában. Beregi ezzel a könyvével mindenütt osztatlan sikert aratott.

Ugyanebben az évben — 1935-ben — bucsut mondva régi hazájának, Beregi végleg Palesztinába költözött. Itt visszatért eredeti mesterségéhez és mint építészmérnök folytatta tevékenységét. Ebben az időben kapott megbízást az angol hadseregűl egy stratégiai fontosságú hid megépítésére az Eufrates folyó fölött. Ezen munkásságától eltekintve Beregi sok hasznos, konstruktív tanácsot adott nemzeti intézményeinknek és városaink képviselőtestületeinek, amikért soha pénz nem fogadott el.

Az utóbbi időben teljes visszavonultságban élt és minden idejét imádásig szentelte családjá körében töltötte el. Két évvel ezelőtt súlyos szívbj kezdte ki. Fájdalmát stoikus nyugalommal és filozófikus belátással viselte. Kínos szenvedéseitől a halál váltotta meg.

Beregi bámulatossá egyéniség volt, telve alkotó dinamizmussal. Közvetlen, minden mesterkedés nélkülűl modora mindenkit lenyűgözött. Öszinte volt, mint barát és előzékeny, mint munkatárs. Közéleti szereplését a vaslogika, a szigorú tárgyilagosságra való törekvés és az igazságért való fanatikus harc fémjelzték. Korrekta, egyenes jellem volt, akit nem lehetett üres szavakkal és jelentéktelen blaszféiával félrevezetni. Mindenütt tökéletes munkát végzett, ahova közbizalom állította. Tetőtől talpig — ember volt.

Hatalmas oszlop dőlt le, messzire világító fényes fáka lobbant ki örökre a Beregi Ármin halálával, pótolhatatlan veszteségére országunknak és annak az elit, de mindenre kész hadseregnek, amely szakadatlan harcot folytat egy magasabb emberi eszményért, egy fennköltebb, tisztultabb világ megvalósításáért: a szebb, jobb, biztosabb zsidó jövőért.

Kegyelettel és hálával eltelve, a kortársak és utódok hódoló ragaszkodásának szent érzésével idézzük ma, halálának első éves évfordulóján, a Beregi Ármin tiszta emberi emlékét, mely osztatlanul és olthatatlanul, felejtethetetlenül és örök ké fog élni közöttünk.

Itt említjük meg, hogy a Beregi Ármin sírkövének felavatási ünnepélye 1954. július 27-én (tamuz 26) d. u. fél 6 órakor lesz a nachlat-jiccháki temetőben. A monumentális emlékmű Ir-say István grafikus tervei alapján készült.

Kiállítás nélkül is, majdnem féláron:
férfi és női ZAKÓT, NADRÁGOT
RUBIN -nál, HAIFA, HERZL-U. 31.

ORSZÁGOS HÁZIIPAR SZERVEZÉS
Biztos megélhetés
MOST TANULJON
KÉZIKÖTÉST
csak „Fernand” rendszerű készüléken.
Tanítás az ország minden részében.
TAASZIJA BEJTIT, Tel Aviv, P. O. B. 2535.

BUCSU SZUEZTŐL?

Az elkövetkező hetekben sorsdöntő események előtt áll a Közelkelet. A szuezi csatorna katonai támaszpontjaira vonatkozólag a tárgyalások a befejező stádiumba jutottak és az elkövetkező hetek döntik el, hogy sikerül-e végleges megállapodásra jutni, avagy valami előre nem látható komplikáció folytán ismét elmergesedik a helyzet. Minden valószínűség a békes megegyezés mellett szól. — legalábbis így referált Anglia az Egyesült Államoknak a legutóbbi washingtoni konferencián.

A végső brit ajánlat, amelyet az U. S. támogat a következő:

— A brit csapatok teljes kivonása 1956-ig.
— A berendezések karbantartását egy külön erre a célra alakult (de az egyiptomi kormány fennhatósága alatt álló) társaság fogja elvégezni, amely társaság kizárólag civil személyzetet fog alkalmazni. A társaság irányításában az angolok szót kérnek, tekintve, hogy a támaszpontok berendezésében több, mint egy milliárd dollárt fektetnek.

— A bázis újra-elfoglalásának a joga azonos, ha bármely arab államot, vagy Törökországot támadás érné.

A fenti vonalak alapján létrejött megegyezés a jelenleg a zónában állomásozó 80.000 főnyi brit csapatokat másutt teendő értékes szolgáltatásra szabadítaná fel és megszüntetné a surlódsági felületet az arab nacionalizmus és a Nyugat között.

Mose Rábenu és Benjámin Disraeli

„Mózesnek teljesen igaz volt, amikor kivette innen a népet” sóhajtott fel

bölcsen egy angol őrnagy, miközben egykedvűen szűr-csölgötte a langyos NAAFI sört. Mint bajtársainak leg-többje, akik a 60×90 mérföldnyi csatornasávon állomásoznak, az őrnagynak nincs sok öröme az életben e bárárságtalan egyiptomi sivatagban.

Hogyan kerültek az angolok Szuezebe? Mikor Said pasa, a Khedive és a török szultán fennhatósága alatt álló egyiptomi alkirály pontosan 100 év előtt a csatorna építésére megadta a koncessziót Ferdinand de Lessepsnek, a nagy francia mérnöknek — az angolok minden rendelkezésükre álló politikai és anyagi eszközökkel azon voltak, hogy meghítsák a tervet. De végülis Lesseps diadalmaskodott és 1869-ben világraszóló látványos ünnepélyek közepette a csatornát átadták a forgalomnak. Ez alkalommal mutatott be először Verdi Aiddáját és Eugénie, Franciaország császárnője, Lesseps társaságában az Aigle jachtján vezette a 68 hajóból álló menetet a felszentelő uton. A történelmi felvonuláson képviselve volt Európa és a Közelkelet minden királyi udvara és méltósága.

Az angolok eleinte attól féltek, hogy a megrövidített ut vesztélyzetni fogja India és távolkeleti kereskedelmi hegemoniájukat. De hamarosan rájöttek, hogy a csatorna egy új és erősebb kapcsolatot köthet az impériummal. 1875-ben Benjámin Disraeli miniszterelnök egy riporter barátja révén meg tudta, hogy az állandó pénzügyi gondokkal küzdő, pazardó Khedive hajlandó eladni a részvényeit. Disraeli nem spekulált sokat: a parlament megkérdése nélkül 4 millió font sterling kölcsönt vett fel Lord Rotschildtól

és megvásárolta a Khedive részvényeit. Egyetlen tollvonással az angol kormány a Compagnie Universelle du Canal Maritime de Suez magántársaság részvényeinek 44 százalékát vásárolta meg.

Francia kontrol

A részvények többsége még francia üzlemberek kezében van és a társaság, melynek koncessziója 1968-ban jár le, a rue Astorg 1 alatti párizsi irodájából irányítja az ügyeket. Egyetlen részvényes sem rendelkezhet több, mint 10 szavazattal és ez vonatkozik az angol kormányra is. Az 1883-as konstantinápolyi konvenció szabad átutazási jogot biztosít minden hajónak békében és háborúban.

Ma a csatorna tulajdonképpen egy tengerszinti árok, minden zsilip nélkül. A kotrási és szélesítési munkálatok állandóan folyamatban vannak. Egyes helyeken a hordalék és iszap oly magasra rakódott le a partokon, hogy a környező sivatagból az elhaladó hajónak csak az árbóca látszik. Másutt, ahol a csatorna szintje egyenlő a parttal, a hajók messzeségből, délibábszerűen, mintha a homoktengeren usznának. A magas kiparolás és a tisztító áramlatok hiánya folytán a csatorna vize rendkívül sós és bűzös.

Port Szaidtól le Szuezig az ut mintegy 15 órát tart és egy tonna árú szállítási díja 97.5 cent. A Gibraltár-Bombay uton a csatornán keresztül az ut 15 nappal rövidebb. Az elmúlt évben a társaság bruttó bevételé 88.2 millió dollárt tett ki, amelyből 29.8 millió dollár osztalékot fizettek. A részvénykéteget, amelyet Disraeli 79 évvel ezelőtt vásárolt, időkben hatszoros értékre emelkedett és a befektetett összeg már többszörösen megterült dividendákban.

Az angolok

partraszállnak

Az angolok a stratégiai fontos csatorna, részben pedig befektetések biztosítására először 1882-ben küldtek csapatokat Szuezebe, az egyiptomi nacionalista forradalom és Alexandria bombázása után. Az angolok azóta is ott maradtak. Csak az utolsó hónapokban mutatnak a jelek arra, hogy ténylegesen távozni készüljenek.

A közelkeleti szárazföldi csapatok parancsnoka, Charles Keightley tábornok hivatalosan közölte, hogy főhadiszállását a csatornamenti Fayidból a ciprusi Nicosiára teszi át. A parancsnoksága alatt lévő csapatok jelenleg Egyiptomban, Ciprusban, Jordánban, Líbiában és Szudánban állomásoznak. Közvetve ugyan-csak felelős Szíriáért, Líbiáért, Iráknak, Izraelért, Szaudia Arabiáért, Jemenért, a Perza öböl partjaiért, Iránért és Etiopiáért. Keightley szoros összeköttetésben áll a NATO törökországi főhadiszállásával.

Egyik fővér a csapatoknak a bázisból való kivonására az, hogy az atombombafolytán emberanyag és felszerelés ilyen tömeges koncentrációja teljesen elavult. Egy másik, sokkal közvetlenebb és hatásosabb érv az, hogy a környező lakosság ellenségeskedése folytán a támaszpontok már elvesztették eredményességüket. (Newsweek)

Egy hét Izraelben

(Folytatás a 3-ik oldalról.) rakkal vetelkedő jökejárásnak és kéjtudásnak, stb.)

A társaságban ült egy itt született férfi is, aki megsohasem hagyta el az országot, de mert nem akart alulmaradni világhírű barátai mögött, ő azt mesélte el a vendégeknek, hogy Cento Portóban született, amely a világ egyik legcsodálatosabb helye. Erre azonban megnőtt a tekintély az amerikaiak szemében, tudszont a barátai, akik visszért róla, hogy szábre, csodálkozással vonták fel a szemöldöküket ennek a kez zelfogható hazugságnak a hallatára. Adott pillanatban azután az illető megmagyarázta nekik, hogy egyáltalán nem hazudott, mert Cento Porto nem más, mint a jeruzsálemi Mea Seárim-nyegyed nevének spányol fordítása, márpedig ő ott született.

Közismert régi közmondás szerint, közös lónak tőrös a háta. Ez az igazság különösen áll a Natanjától nem messzire fekvő Burgádt Bét nevű határszéli mosáv lovaira. A főként romániai telepeselek ugyanis csak „féllovat” kaptak a Szochnuttól, vagyis két gazda közösen használ egy lovat: egyik héten az egyik, másik héten a másik. De rossz nyelvek szerint, szegény ló nem kapja meg a munkáját szerint megfelelő ennalól egyik gazdájától sem, mert mindegyik társ arra spekulál, hogy majd a másiknál fog a ló többet enni.

Meddig bírhatja ezt egy szegény ló?

Egy állami tisztviselő két amerikai hivatalos vendéget kaulozott Jeruzsálemben és a Cion-hegy felé való útjukban a Jemin Mose-nyegyeden keresztül vezette őket. Ebben a Moses Montefiore által létesített városrészben még most is ott van az a hatalmas szalma-

lom, amelyet az alapító utasítására építettek fel. — A vendégek érdeklődésére, hogy mi ez a Hollandiára emlékeztető, de a Keleten szinte elképzelhetetlen jelenség, a kiserőjük elmagyarázta, hogy Montefiore ezzel a szelmalommal chailuci munkát végzett és fokozott ipari tevékenységre akarta ösztönözni általa az itteni zsidó lakosságot.

Az egyik vendég, aki közgazdasági ember, megkérdte, hogy milyen eredménnyel járt Montefiore kezdeményezése. Amikor megtudta, hogy a múlt századbeli iparosítási kísérlet meghiusult, így szólt a társaság:

— Világos. Hetven évvel ezelőtt még nem voltak amerikai szakértők, akik tanácsokkal szolgáljanak arra vonatkozólag, hogy miképpen kellene ezt a malmot gazdaságosan kihasználni.

A zichron-jáakovi Hálvva Vechiszáchon takarékpénztár igazgatójának érdekes ötlete támadt: mozgó bankfiókot szervezett az új somroni települések számára. A mozgó bank 14 környékbeli községet szolgál ki és azazal, hogy „házhöz megy”, megtakarítja az érdekelteknek a Zichronba való utazás költségeit, fáradsalmait és idővesztését. A mozgó bankfiók hetenként félnapot tölt minden községben.

Dijtalanul

megvizsgáljuk, melyik szám nyert a Milve Amami és mandátumi kölcsönkötvényekből.

PÉNZT KÖLCSÖNZÜNK ÉS VESZÜNK

Milve Amami és mandátumi kölcsönkötvényeket, nagyon kedvezelmes feltételekkel.

„Mazal-Tov”
TEL AVIV, Allenby u. 17.
(Szolei-Pone passzázs frontja)

1954 VII 23 Uj Kelet 9

A filharmónikusok operastje

A Verdi-Requiem magas hangjai még a levegőben szállódnak, a hallgatók ezrei még mindig hatása alatt állnak és ünnepi áhítattal gondolnak vissza nagyszerű előadására. Frisoay Ferenc elutazott és Michael Taube vette át a zenekar vezetését a júliusi koncertekre. De visszamaradtak a Requiem kiváló előadói, hogy más oldalról, mint opera-énekesek mutatkozzanak be közönségünknek. Nálunk, hol oly sajnosan egyoldalú szerelem fejlődött ki az opera után szomjazó közönség és e művelői között, azaz hol ez a nemes vonalom oly ritkán talált megfelelő viszonzásra a nemrégiben kimúlt opera részéről, érthető módon rendkívüli érdeklődés előzte meg a filharmónikus zenekar szombat este a ZOA-ház szabadtéri színpadán megtartott első opera-estjét.

Kissé kényszerű megalkuvás opera-barátok részére egyes áriák vagy együttételek, különböző dalművek drámai cselekményéből önkényesen kiragadott szemelvények hallgatása. Zenekarok a legkritikább esetben adnak elő csak egy telt egy Beethoven-szimfóniából, zongoristák egy részt egy szonátából, — csak éppen a még sokkal szorosabb egységet képviselő opera kell, hogy elszelvedjen ily csonkításoktól. Az énekesek számára kisebb kompromisszumot jelent egyes részletek előadása, a közönség részére. Mert amazok jól ismerik az összefüggéseket, a lelki és drámai folyamatot, melynek a megfelelő ária vagy duett szerves részét képezi. — Verdi „Don Carlos”-ának Fülöp-monológjából viszont a hallgató még sejtetni is alig képes azt az ádáz harcot, mely az apa, a király és fia, Don Carlos között lejátszódik.

Gluck „Orpheus és Euridike” c. operájában Orpheus nem törődik bele kedvese elvesztésébe, hanem az alvilágba is követi, hogy legalább lelkeivel találkozhassék. — Mozart „Don Juan”-jának démoni szelvények től üzött alakjához éles árnyékpént rajzolta meg az együgyű, gazdálának kalandjait kétségbeesett grotteszkussal elszelvedt kényszerült szolgál, Leporello figuráját. Utóbbinak „regiszter”-áriája csak Don Juan szerelmi hódításait sorolja fel, de nem világít rá arra a pokoli tüze, mely örök nyugtalanságra kárhoztatja... S vajjon, ki sejtetheti, mi rejtezik Donizetti „Szerelmi bájtál”-ának hőse, a szerelmes parasztleány, Nemorino híres áriája mögött?

Kissé szerencsésebben éltek külön életüket a hangversenydobogón Verdi, Puccini vagy Bizet áriái, duettjei, négyesei, bár, hogy a „Végzet hatalma”-ban Leonora mily tragédián megy keresztül, arra áriája csak vázlatosan utal. — Viszont „Trubadur”-ban Manrico és Azucena kettőse, „Traviata” utolsó felvonásában a haldokló Violetta és szerelmesének, Alfrédnak mint ható duettje, — ugyszintén „Rigoletto”-ban a herceg és Magdalena, valamint Rigoletto és Gilda híres négyese szinte tömörítve, sürtve foglalják össze az opera drámai cselekményét.

Sokkalta érdekesebb és hatásosabb lett volna egyes operákból több összefüggő részletet, vagy egész jeleneteket előadni, mintsem, minden művészettel nagyobbra csak egy-egy áriát el-énekelteni, hogy néhány

perc múlva levonulva a színpadról, a következőnek adja át helyét. Mindentől eltekintve, Taube műsorösszeállítását az énekesek szempontjából is hátrányos volt, mivel tudvalevően ezek is be kell, hogy énekeljék magukat, amire viszont rövidre szabott számaik kevésbé nyújthattak alkalmat. Végül, a rosszul elhelyezett mikrofon sem szolgált a művészek előnyére.

Hogy mindennek ellenére a hangversenynek oly meleg sikere volt, az a négy kiváló énekes érdeme. Bármi nehezünkre esik a választás, ezuttal a legmélyebb benyomást a jugoszláv mezzo-soprán, Mari-ana Radov tette a hallgató-ságra. Mint Orpheus, Azucena, vagy Magdalena egyaránt tökéletes volt — a mennyiben koncertszerű előadásnál erről so lehet: alakítása ép úgy, mint nagyszerű hangkultúrája, minden fekvésben, főképp a mélyekben tömören zengő, meleg árnyalású tónusa, piánóinak érzéki szépsége. — A newyorki Metropolitan-Opera kitűnő tenoristája, Carelli Gábor eleinte, a „Szerelmi bájtál”-ban még nem melegegett fel teljesen a hangja kissé fátyolosan csengett, de annál jobban élvezte az együttesekben: a Trubadur- és Traviata-kettősökben, s különösen a Rigoletto-quartettben hajlékony, behizelgő, mesterére, Gigli-re emlékeztető orgánumát, lírai előadásmódját, szerepének teljes átérzését és remek színpadi művészetét. Öszintén fájhatjuk, hogy ezt a művészt nem teljes opera keretében hallhattuk, s csak remélhetjük, hogy mire visszatér hozzánk, már ismét lesz operaszínpadunk, melyen felléphet.

Frances Yeend kristálytisztán csengő szopránja a legszebben a Pillangókisasszonyban érvényesült. Finoman, nemesen ivelő dallamformálása, töretlen fényű hangja, előadásának közvetlensége Violetta és Leonora (Végzet hatalma) szerepében is nagy hatást tett a hallgatóság-ra. — A nem kevésbé kitűnő, s gyönyörű hangú finn basszista, Kim Borg talán a legkevesebbé „színpadias” a négy énekes között, s kissé közelebb áll az oratóriumhoz. Páratlanul előkelő kulturájú előadóművész, ki mélyen átérzi minden irázisát szerepeinek. Tökéletesen kiengesztő ének-technikával rendelkezik. Főképp Fülöp nagy monológja marad emlékeztetés számunkra.

A négy énekes opera-estje kivételes művészi eseményként könyvelhető el. Sikertől ismét a nálunk elhanyagolt és ezért a közönség által sem kellőképpen értékelte énekművészet iránt felkelteni az érdeklődést és rámutatni arra, — hogyan kell énekelni... Az énekhang ápolására operaházra van szükség, de csak is olyanra, melynek vezetői valóban alkalmasak arra, hogy nem csak összetakoljanak egy együttest, de gondoskodhassanak magas színvonaláról is. Érdekes véletlen, hogy kitűnő tenorista-vendégünk, Carelli Gábor úgy a délamerikai, mint az Egyesült Államokban szabad idejében opera együtteseket szervez. Izráeli vendégszereplése után San Salvadorban és a környező államokban lép fel e nyáron az általa összeállított együttesekkel operai és oratórium-előadásokon. Vajjon, nem kísérlehetné meg nálunk is ugyanezt?!

Weiner Leó kétételes koncertinója zongorára és

zenekarra, melyek 1928-ban Kenter Lajos mutatott be a budapesti Zeneművészeti Főiskolán, kedden este a Herzl-ünnepség alkalmából a jeruzsálemi Kol Jiszráel-zenekar hangversenyén került nálunk első előadásra. A kétételes mű első része lassú; a Lisztre emlékeztető magyaros témát a szabadon fantáziáló zongora veszi át, Gazdag költői tartalma, romantikus, igen kellemesen hangzó tétel. Egy színtén magyaros tánc-téma képezi a második, gyors tétel gerincét. Ragyogóan hangszerelve, valóban weineri szellemességgel feldolgozva, mindvégig förtelen lezúduló váltakoznak zongora és zenekar egymással. A zongora-szólót Vincze-Krausz Ilona briliáns könynyedséggel és virtuóz fölénytel játszotta és a rádió által közvetített koncert után az Y.M.C.A. termében felzúgó tapsviharra méltán szolgált rá. Heinz Freudenthal nagy megértéssel vezényelte a Kol Jiszráel zenekarát s ő is kivette részét a hangverseny sikeréből. — A keddi hangversenyt Hanoch Jacoby jeruzsálemi zeneszerzőnek „Dávid király lantja” c. zenekari változati vezették be. Dávid az ablak mellett ül, mellette a falon lóg lantja. Az éjféli szellő fuvallata megszólaltatja a hangszert. Dávid felkel helyéről s a lantuttóg hangjaitól megihletve zsoltárt költ. Jacoby igen hangulatos művében minden változatnak más értelme és jelentősége van. Így p. o. a negyedik bibliikus idézet tartalmaz: „Babilon sötét vizénél ülve” (87. zsoltár). — a 7-ik címe: „Jákob háza” — visszatérés a nemzeti otthonba. —

Pataki László

Weisz Bácsi nem vonul nyugalmába

Irta: Sauber-Michajlovics Sándor

Néhány hónappal ezelőtt alkalmunk volt bemutatni a magyar olvasó közönségnek reb Jehuda Áron Weisz bácsit az alkalomból, hogy a saját nyomdájában előállított s az El Hamkor vállalat által kiadott babiloniai és jeruzsálemi Talmud diszkotéseit az államelnöknek átadta. Akkor azt hittük, hogy az öreg nyomdász, aki 70 évvel ezelőtt gyalogszerrel érkezett Magyarországról édesapjával a Szentvárosba, nyugdíjba vonul, mert a hosszú élet fáradsalmaitól valóban már megérdemli a pihenést.

Azonban úgy látszik, hogy a régi zsidó generáció előtt a nyugalmabavonulás fogalma ismeretlen és míg ereje bírja, nem hajlandó a munkát abbahagyni. A Talmud bölcsei — ellentétben a mai kor felfogásával — csak az öregek munkáját tartották komolyknak. Elég megemlíteni a Talmudnak az utalását, amely így szól: „Ha a fiatalok azt mondják, hogy építsenek, az öregek pedig, hogy romboljanak, akkor rombolni kell, mert a fiatalok építése rombolás, az öregek rombolása építés”.

Ebből a felfogásból sok nehézsége van a kormány-nak, miután a nyugdíjkorhatárt megállapította, mely szerint bizonyos kor után az állami alkalmazottaknak a szolgálatból ki kell lépniök. A törvény értelmében a rabbinátus is állami bíró-sággá változott s a kioreg-edett rabbinak is ott kell hagyniok tisztségüket, amely hez görcsösen ragaszkod-

nak. Így például a telavivi rabbinátusi bíróság egyik tanácselnöke ráv Jozsef Há-lévi, már közel van a 90-hez, járnai alig bír, látása és hallása is erősen hiányos, mégis hetenként háromszor taxin hozatja magát a rabbinátusra és semmi körülmények között sem hajlandó tevékenységét beszűntetni. Hiába magyarázzák neki, elérkezett az ideje, hogy hátralevő éveit kizárólag a tanulásnak szentelje és fizetését így is teljes egészében meg fogja kapni, hallani sem akar arról, hogy hivatali tevékenységét beszűntesse. Viszont nem lehet egy öreg rabbi, aki még Tel-Aviv megalapítása előtt Jaffán végzett rabbinikus funkcióit, karhatalommal a bírói emelvényről eltávolítani. Ezek az öregek biznak szellemi frissességükben és szerintük az élet tapasztalatai bölcsebbé teszik az embert és ezért indokolatlannak tartják a munka abbahagyását.

Ugy látszik az öreg Weisz bácsi is ezek közé az öregek közé tartozik. Alig fejzte be a talmudok kiadását, Majmonidesz műveinek kiadásába kezdett. A mult héten Jeruzsálemben összehívott sajtókonferencián letette az asztalra Majmonidesz műveinek első kötetét és beszámolt további munkaterveiről.

Hogyan jutott eszébe Weisz bácsinak — kérdezzük — hozzáfogni a Talmud kiadásához. — Ennek érdekese meséje van — mondja — és már hozzá is kezd annak elmondásához:

— Az első világháború alatt sokat éhezünk és alig került még száraz kenyér is az asztalunkra. Az éhség következtében elgyengültünk, a halál nagy aratást végzett a legyengült jisivban, melynek az éhség következtében már nem volt annyi ellenállóképessége, hogy a betegségeket legyőzze. En ugyan nem betegedtem meg, de sokat szenvedtem a fogaimtól. Nem mentem azonban orvoshoz, miután nem volt annyi pénzem, hogy a kezelést megfizessem.

— Egy nap — folytatja — kibírhatalan fogfájást kaptam, olyannyira, hogy kénytelen voltam elmenni egy fogászhoz, a fogamat kihuzatni. Az ambiciózus fogkovács olyan lendülettel huzta ki a beteg fogamat, hogy az állkapocs-csontom egy részét is kirántotta. Erre orvoshoz mentem, de az se tudott segíteni rajtam.

— A gyulladással állkapocs gennyedésébe ment át és fájdalmaim kibírhatalanok voltak. Szomszédaim tanácsára — folytatja Weisz bácsi — elmentem a német kórház katoniorvosához, aki miután megvizsgált, megállapította, hogy azonnali műtétre van szükségem, amely 12 órán túl további halasztást nem tűr. Ez egy csütörtöki nap történt. Ejjel abban az időben Jeruzsálemben villany hiányában operációkat nem végeztek, azonban sokkal nagyobb akadály volt az a 20 — török font, amit az orvos az operációért kért, és a zsebemben egyetlen garas sem volt.

— Gondolkozni kezdtem, honnan szerezem meg az operációhoz szükséges pénzt. A házban az összes értéktárgyakat már rég eladtuk, még a feleségem gyöngyfűzérét is, melyet csak szombaton vagy ünnepélyes alkalmakkor szokott viselni. Az egyetlen érték, ami még házunkban megmaradt, egy vilnai kiadású Talmud sorozat volt, amelyre úgy vigyáztam, mint a szemem fényére. Benne találtam vigaszt minden bűra, bánatomra és éhségemre is Talmud tanulással csillapítottam. Ez adott nekem erőt a szene-

dések kibírásához. De most, a sürgős operáció miatt mégis rá kellett fanyalodnom a Talmud-sorozat elzalogosítására. Feleségem reszkáló kézzel, könnyezve vette le a polcra a féltve őrzött Talmud köteteket, amelyeket 10 török fontért zálogba adtunk, azzal a kikötéssel, hogy ha hat héten belül ki nem váltjuk, úgy azokat a hitelező belátása szerint eladhatja.

Az operáció sikerült és néhány hét után elhagytam a kórházat, de az elzalogosított Talmud sorozatot nem tudtam többé kiváltani, mert mire a pénzt megszereztem, azokat már eladták és az új vevő nem volt hajlandó a vételről lemondani.

Evtizedeken át fájlaltam az elvesztett Talmud sorozatot és így született meg agyamban a Talmud Jeruzsálemben való kiadásának gondolata. Azt hittem, hogy ezzel be is fejeztem életem nagy munkáját és alkalmam lesz kissé megpihenni. Azonban elérkezett a Ramba év és ezt az alkalmat nem akartam elmulasztani, hogy ne adjam ki a Ramba összes műveit. Ha a jó Isten erőt és egészséget adott nekem, hogy a babiloniai és jeruzsálemi Talmudot kiadjam, remélem megengedi nekem, hogy ezt a szent munkát is egészségesben befejezzem — fejezi be Weisz bácsi a Talmud kiadásának érdekese történetét.

Mi azt kívánjuk neki, hogy a megkezdett munkát egészségesben befejezze, mert a micve csak akkor teljes, ha azt befejezik, ő pedig ezt a micvét méltán megérdemli.

DÁN-MOZI

Pardesz Katz
Szombaton és vasárnap:
Az igazság pillanata
(La Minute de Verité)

HIRDETÉSEKET

az UJ KELET és az összes Izráeli lapok részére, eredeti árakon felvezve:

GERSHON BEN
hirdetőiroda.
TEL-AVIV, ALLENBY 51.
TELEFON: 62810.

MINOSÉGI

ELEGANS BUTOR
finom vonal, kedvező árak, nagy választék, rendelésre is; faliszekrények, runaszekrények, bútfék, rekamiék, fotelék, asztalok, székek, könyv-állványok, egyes darabok, fizetési könnyítések.

FINGER BUTOR

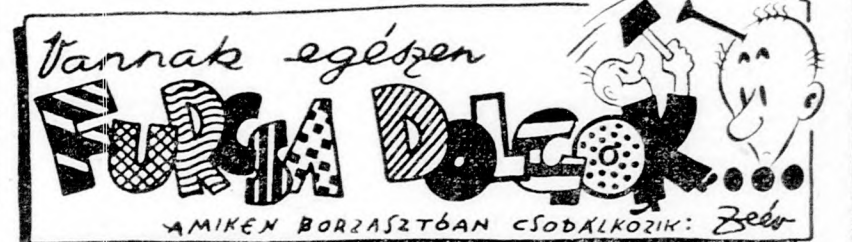
TEL-AVIV, ALLENBY 6.

KINOS

ismét pénzt kérni a férjtől — de néha nem tehet mást egy asszony — pld. mikor okvetlenül új cipőre van szüksége. Ezért az okos asszony előrelátóan vásárolja meg cipőjét és minden fillért kihasznál. A „KAL-GUM” cipő nemcsak elegáns és kiméli a lábat, hanem gazdaságos is, speciális szívós külső-rétegu szivacs-gumitalpával, mely méggyiszter olyan hosszú élettartamú, mint a bőr.
„Hamgaper” gyártmány.

JERUZSALEMBEN

(Katamon) jó helyen egy- és félszoba-konyhás lakás udvarral, elkötözés miatt, SÜRGÖSEN ÁTADÓ.
Ugyanott havi 250 fontos BIZTOS EXISZTENCIA, jó feltételekkel, á t a d ó.
Bővebbet szivességből: Fischer Könyvkereskedésben, Strauss utca 3. sz.

AMIKEN BORASZTÓAN CSODALKOZIK: Zsely

...például az a boldog család, ahol...

...mindannyik azt hiszi, hogy ő a papa.

...mint például az új társasjáték:

— Gyere, látssunk Amerikát! En meghivlak és te fizetsz...

...avagy például a legújabb drak:

— Megkezdtem a spórolást jacskám! Kenyér helyett vettem egy új jásztruhát!

HIREK

5714 Támuz 22. péntek
1954 július 23.
Gyertyagyújtás ideje:
Jeruzsálem 7.06
Tel Aviv 7.33
Haifa 7.16
5714 Támuz 23. szombat
1954 július 24.
Heti szakasz: Mátot.
Háftára: Jirmijahu 1, 1 - 2, 3
Szombat kimenetele:
Jeruzsálem 8.22
Tel Aviv 8.18
Haifa 8.20

Bialik halálának 20-ik évfordulója. A telavivi Bialik-házban tegnap megemlékeztek a nagy héber költő halálának 20-ik évfordulójáról. Az ázkarán Dinur közoktatásiügyi miniszter, Jakov Fichmann, Jakov Cohen, J. D. Berkovitz és A. Regerohn szólaltak fel, illetőleg adtak elő Bialik műveiből. Az ünnepség után a résztvevők kivonultak Bialik sírházhoz Tel Aviv régi temetőjébe, ahol Rabitz kántor imát, Dov Bialik, a költő fivére pedig káddist mondott.

A mexikói zsidó szépségkirálynő Izraelbe érkezett. Sara Rafalin, a mexikói zsidóság szépségkirálynője tegnap, mint a Keren Kajemmet központi irodájának vendége, Izraelbe érkezett. A 19 éves szépségkirálynőt, aki a mexikói főrabbi lánya, az izraeli függetlenségi napon választották meg a mexikói zsidóság szépségkirálynőjévé.

Orvosi hír. Dr. Lieberman László, v. debreceni belklinikai tanársegéd, rendelését Tel Avivban, Haneviim u. 21. sz. megnyitotta. Rendel. d. e. 11-1-ig.

Benyújtották az első társadalombiztosítási pert Jeruzsálemben. A jeruzsálemi különbírószághoz tegnap benyújtották az első pert a társadalombiztosítási törvényben biztosított kártérítési összeg kifizetésének megtagadása miatt. A felperes Száádja Cohen, aki az egyik építővállalatnál a munkások számára teát készítget és eközben úgy megégette a kezét, hogy 19 napig nem tudott dolgozni, de a társadalombiztosító intézet elutasította kártérítési követelésével, mert a sérülés nem közvetlenül a munka folyamán történt.

Smilovits Eugen kéthónapos tanulmányi szabadságra utazott. Fogászati rendelésében: Jeruzsálem, Rech. Rachél Iménu 17., ez idő alatt a páciensek fogadása szünetel. A4625

Herzl utca Buenos Airesben. Buenos Airesből jelentik: Buenos Aires városi tanácsának határozata értelmében tegnap az argentin fővárosban utcát neveztek el dr. Herzl Tivadarról. A Herzl-utca megnyitására Peron elnök személyesen résztvett. Az argentin zsidóság körében rendkívüli lelkesedést váltott ki a hír és a zsidó sajtó vezércikkét szentelt az eseménynek.

Tangeri olé volt a jeruzsálemi lövöldözések ismeretlen halottja. Csak tegnap sikerült megállapítani annak a vak férfinak a személyazonosságát, akit a jeruzsálemi lövöldözések során a Jaffa-kapunál holtan találtak meg. A fényképek alapján a Chedera melletti Brandeis máábará lakói felismerték Jicchák Karo 24 éves tangeri olé, aki ideg-bajban szenvedett. Karo, mint ismeretes, kezében kabátját tartalmazó csomaggal haladt az óváros fala felé, amikor a Légiónári megölték és ezután az arabok azt a hírt terjesztették, hogy a zsidók felakarták robbantani a falakat.

Haifán is elharapóztak a „végkiarúsítások” és jubileumi vásárok

Haifa (Az Új Kelet tudósítójától). Míg az infláció és a „pontok” idején a szezonvégi kiarúsítások teljesen kimentek a divatból — ezidén a textil- és divatáruszakmában valóságos anarchia uralkodik. Egyre több kereskedő teszi ki a szezonvégi jubileumi, vagy „végkiarúsító” táblát és egyes üzletek 50 százalékgig menő árengedményeket ígérnek. Dán Gabriely, a haifai kereskedőszövetség elnöke a tegnap tartott sajtókonferencián kijelentette, hogy bár a kereskedők az egészséges konkurrencia mellett vannak, a jelenlegi reklámhajsza legtöbb esetben szemfényvesztés és az olcsónak látszó árak rendszerint az áru minőségének rovására

mennek. Megemlítette például, hogy egy Herzl-utcai cég évek óta rendez rendszeres „végkiarúsítást”. A kereskedők szövetsége a szezonvégi kiarúsítást augusztusra tervezte. A szervezetlen tagok konkurrenciája teljesen felborítja úgy a kereskedők, mint a gyárosok munkarendjét, — mondta az előadó és hozzátette, hogy a munkabérek emelkedése és az új dollár-kurzus ellenére az áruk minősége ma jobb, az árak pedig olcsóbbak, mint két évvel ezelőtt. Az árukészlet és gyártási lehetőségek lényegesen emelkedtek, az árakat pedig a szabadverseny tartja méltányos színvonalon.

IZRAEL és SZUEZ

(Elsőoldali cikk folytatása) rúzták, amely tudvalegőleg élesen ellenzi Szuez kiürítését. A lázadó csoport erre azt követelte, hogy hívják össze az angol impérium országainak nagytanácsát és az döntson az új stratégiai tervekről.

Parlament körökben megjegyzi, hogy Ausztrália és Új Zéland nagy aggodalommal nézi a Szuez evakuálása következtében beálló helyzetet és ezért ezzel a két országgal mindenesetre tanácskozni kellene, mielőtt Szuez sorsáról döntenek. A világbirodalom miniszterelnökeinek utolsó konferenciája elhatározta, hogy meg kell őrizni a Szuezi csatorna semlegességét. A konzervatív csoport most javasolja, hogy a kormány szemle-

ges sáv létesítéséről tárgyaljon Egyiptommal. Kairó, (UP). — Az El Ahram newyorki tudósítója jelenti, hogy Ahmed Huszszain, Egyiptom washingtoni nagykövete tegnap megbeszélést folytatott Henry Byroade államtitkárral a szuezi kérdéssel kapcsolatban és közölte vele az egyiptomi kormány álláspontját Izráellel szemben.

Az El Ahram ezután elmondja, hogy a külügyminiszterium egyik tanácsosa a beszélgetés alkalmával idézte az izraeli sajtót amely élesen ellenzi Szuez kiürítését. A szóvivő a Háárec (független), a Zmánim (progresszív párt) és a Hácofe (Poél Hámiráchi) cikkeit idézte, amelyek lényegét az El Ahram is közli.

Borzalmas közlekedési szerencsétlenség Ludd mellett

Egy teherautó elütötte az előtte haladó szekeret, megölt egy asszonyt és elmenekült

A luddi repülőter és a Máchné Jiszráel közötti országúton csütörtökön éjjel borzalmas közlekedési szerencsétlenség történt, melynek során egy 23 éves nő, a férje és kislánya szemeláttára szörnyethalt. Mose Solomon felségével és két éves kislányával szekerén gyekezett hazafelé, amikor

egy ugyanabban az irányban haladó teherautó elütötte a kocsit. Cipora Solomon asszony a kerekek alá került és meghalt, a férfi és a kislány megsebesültek és a kórházba szállították őket. A gázoló autó elmenekült a tett színheléről, de pontos leírása már a rendőrség bírtokában van.

Ely bejelenti a háboru végét

(Elsőoldali cikk folytatása) tegnap máris megkezdte tárgyalásait a tuniszi és marokkói kérdés rendezésérgi, mert az ottani helyzet kezd rendkívül veszélyessé válni. Tuniszban, ahol folytatódna a terrorakciók és merényletek, feszült érdeklődéssel várják a francia kormány új javaslatait.

Molotov is hazautazott
Genf (UP és AFP). Molotov orosz külügyminiszter tegnap repülőgépen elindult Moszkvába. A repülőgéren Csu En Lai és Pan Van Dong vietmini külügyminiszter búcsúztatták.

Vietnam külügyminisztere és a vietnami delegáció vezetője, Tran Van Do tegnap benyújtotta lemondását. A külügyminiszter kijelentette, hogy a fegyverszünet aláírásának napja volt Vietnam történetének leg-

reketőbb napja. Elpanaszolta, hogy nem is informáltak a végső tárgyalásokról és nem vették figyelembe az ő javaslatait.

Még nem szüntek meg a harcok

Saigon, (AFP). A vietmini rádió közölte, hogy az indokinaai harcok beszüntése csak augusztus 6-án fejződik be. A vietmini főparancsnokság kérte ezt a hosszú határidőt, hogy értesíthesse a dzsungelokban szétszórta partizáncsapatokat. Valószínűnek tartják, hogy Hanoi vidékén már most megszűnnek a harcok.

Paul Ely tábornok, Franciaország főparancsnoka tegnap kiáltványban közölte Indokina népével a fegyverszünet aláírását. „Nem katonának való feladat azt állítani, hogy a kompromisszumos béke jobb a győzelemnél, de a katona kötelessége, hogy megmondja, mikor kell és lehet békét kötni, — mondotta Ely tábornok. — Indokínában feltétlenül szükséges volt a béke és úgy Indokínában, min Franciaországban majd nem mindenki a békét akarta.”

HABIMAH MOSORA

Tel Aviv, júl. 24., szombat
BOSZORKÁNYVADÁSZAT
Páris, júl. 24., szombat
A GÖLEM

Egy mondatban

Husszein transzjordán király, aki Londonban nyaral, tegnap a wembley stadion felé haladva forgalmi zavart okozott, amikor autójával nekihajtott egy trolleybusznak, de a baleset csak anyagi kárt okozott.

A francia Nemzeti Népszínház lelkes kiáltványban üdvözölte a Habimát párisi vendégszerzése alkalmából és kijelentette, hogy nagyon jól tudják, mi minden köszönhető a néhai moszkvai zsidó színésportnak, amelyet a nagy Stanislavsky irányított.

Svájcban most három fontos orvoskongresszust tartanak összesen négyezer orvos részvételével és pedig Baselenben a trombolizmusról és embolizmusról, Zürichben pszichoterápiáról, Genfben pedig szülészetéről.

Az amerikai rabbitanács elnökevé tegnap David B. Hollander bronxi rabbit választották, míg elődje, Theodore L. Adams rabbi a tanács tiszteletbeli elnöke lett.

Aga khán tegnap genfi szállodaszobájából telefonon cáfolta a hírt, hogy halálosan beteg és kijelentette, hogy a tüdője nincsen rendben, de orvosai szerint két héten belül meggyógyul.

Az indiai Indore városában a hatóságok kénytelenek voltak 76 órára általános kijárási tilalmat elrendelni, mert a diákok, akik egy nyugdíjazott tanárak működésének meghosszabbítását követelték, megtagadták a kormányhivatalokat, kiszabadították a rabokat a börtönből és kövekkel dobálták meg a rendőröket.

Az amerikai szenátusban Stuart Symington volt légügyi miniszter kijelentette, hogy a Szovjetunió valószínűleg túl fog tenni Amerikán nagy távolságú hidrogénbombával felszerelt távfrányított lövegek gyártásában és a szakembereknek eddig fogalmuk sincsen, hogyan lehet ilyen lövegek ellen védekezni.

Megjelent a „Tempo”. Tegnap forgalomba hozták a „Tempo” nevű hűtőtálat, amelyet a pardez chanai „Tabori” üzemekben kaliforniai patent alapján készítettek. A hűtőtálat, amely teljesen szintelen, különleges formájú kis üvegekben 100 prutás áron hozák forgalomba. J. Tabori, a vállalat igazgatója tegnap sajtófogadásán elmondta, hogy az üzembe betársult a kaliforniai Tempo hűtőtálgár, amely szakértőket küldött az izraeli üzem irányítására. A gyárba 300 ezer fontot fektettek be és 50 munkást foglalkoztat.

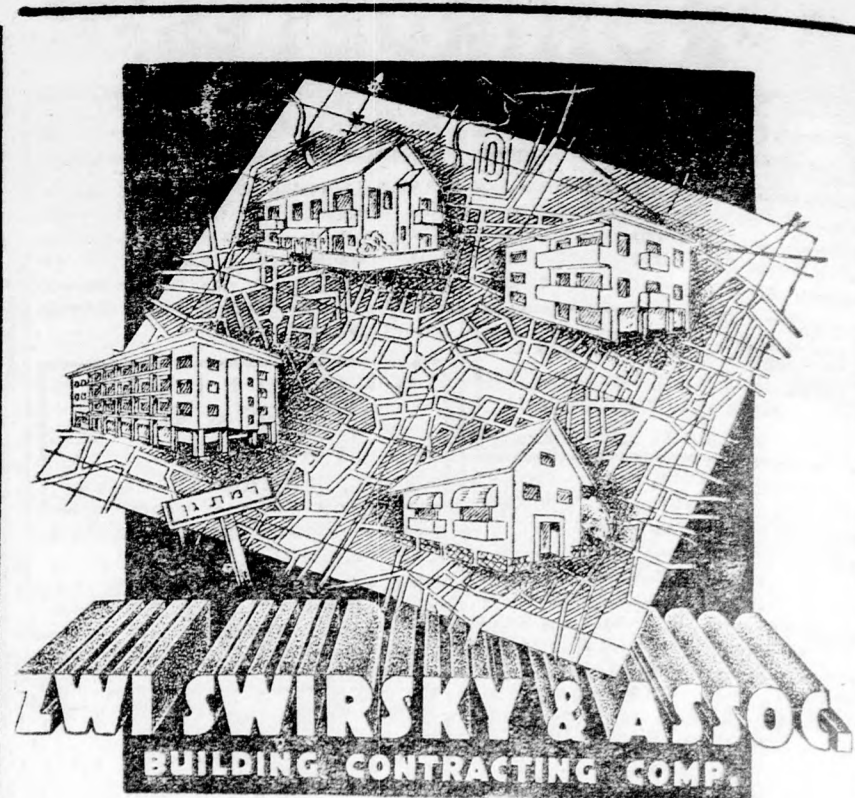
LAPZARTAKOR JELENTIK:
A nyugatnémet fittkosszolgálat főnöke, dr. John, átszökött Kelet-Berlinbe.

Vietnam kormánya közölte, hogy nem ismeri el a fegyverszüneti egyezményt.

נעלה בארבע קטן אפרילי ותרמאון צו תכנסתיו
לאמארוך עממי
תל אביב 69
אפרילי 69
נקויסידת 20 יאר
בארבעת אפרילי ותרמאון אפרילי

CHOLONIAK, FIGYELEM!
A HOH 1954. július 26-án, hétfőn este pontosan 8 órai kezdettel, a dr. Kugel-gimnázium tetőtéraszán (az uszoda mögött)

HERZL-emlékünnepelet rendez
Ünnepi szónok: Dr. BERG JOZSEF volt kispesti főrabbi
El mále ráchámim. — Szavalt: Hellbrun Rózsi,
Hegedű: Perlemaun Fehér Ilona hegedűművész.

ÉPÍTÜNK:
Luxuslakásokat Rámát-Gán központi helyein és környékén népszerű áron, 5.500 fonttól kezdve, EGYRÉSZE JELZÁLOGHITEL

AJÁNLUNK:
Kész lakásokat azonnali beköltözésre, üzlet- és üzemhelyiségeket, irodákat Rámát-Gán, Givatájim, Givat-Rámám, Bné Brák minden részében és környékén.

JELSZAVUNK:
Lakást a nép minden rétegének
RAMAT-GAN, ARLOZOROFF-UTCA 10.
Irodai órák: 8-1, 3-7.
Telefon: 7-1-7-2-1

Jeruzsálemi mozik műsora
EDISON: CAROLINE CHERIE SZESZELYEI (színes)
Martin Carol
STUDIO: MENNYEI PARADICSOM — David Niven

AVIVA PEER
„DIVA”
FÜRDŐ-
RUHÁBAN
SZÉPSÉG-
KIRÁLYNŐVÉ
való meg-
választása előtt

Sulyt helyezünk annak leszögezésére, hogy a Dolphin-House divatbemutatóján nem vettünk részt „DIVA” finom MELLTARTÓ, FÜZŐ- és FÜRDŐRUHA-gyár

Vigyázat!
Drága az a pénz, amit sikerült megtakarítania. Ne tegye ki veszélynek, nehogy veszendőbe menjen. Aki megvásárolja lakását az „Amidar”-tól és lakástulajdonos lesz, — tudja, hogy pénzét biztos helyen fektette be. A befizetendő készpénz összege alacsony. A jelzálogkölcsön 8 évre szól, 6 százalékos kamattal. Forduljon azonnal sikkunjának „Amidar” megbízottjához, lakásának megvásárlása ügyében. (*)

ÚJ „COTTON” RUHAANYAGOK
a nyári divat különlegességei pompás mintákban, mintás organidin, arganza selyem imprimék, alpaca, shantung nagy választékban és legolcsóbban:
DROR textil TEL-AVIV, 22
Wolfsohn-u